

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 4 (3019) 2008 JANUARY - SAUSIS 29 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@rogers.com • Nr. kaina \$1

Patamsių šviesinimas

Kokie bebūtų buvę praeities įvykiai, lietė jie visus. Vieni juose aktyviai dalyvavo, kiti stebėjo, tretį dėl jų kentėjo. Todėl kaip kas tą praeitį išgyveno, taip ją ir vadina, o iš tikrųjų ji buvo viena ir tokia, kokia buvo.

KALBAME apie netolimąją Lietuvos praeitį, dažnai vadinamą sovietmečiu, kuris buvo sudėtas iš dviejų pagrindinių dalių – okupantų ir okupuotųjų. Pastarųjų dalis taikstėsi prie Maskvos, “ėjo su gyvenimu”, darė karjeras, o dabar, laikams pasikeitus, rašo atsiminimus, skelbiasi buvę tautos gelbėtojai ir užsimaskavę patriotai. Kas ką besugaudys? Lietuvai atgavus nepriklausomybę ir sugriovus tų “tautos gelbėtojų” planus, kurių laiką jiems teko “pelės po šluota” vaidmuo – buvo priversti dairytis ir laukti, kokia linkme buvusioji respublika pasisuks. Ir sulaukė – valstybė pasisuko jų draugų vadovaujamu keliu. Tad laikas pakelti galvas ir nepriklausomai Lietuvai pasakyti, kas jie iš tikrųjų buvo, kitais žodžiais tariant, tęsti seniai pradėtą įžulų melą, vadinamą paslėptos tiesos atskleidimu. Štai spaudoje neseniai buvo paminėtos Ričardo Vaigausko, Liongino Šepečio ir Algirdo Brazausko atsiminimų knygos, kuriose jie sutartinai bando okupuotos Lietuvos laikotarpį nušviesinti komunistų padarytais nuopelnais. Brazauskas net siūlo kai kuriems iš jų (turbūt Sniečkui?) pastatyti paminklą, gal, ko gero, Lukiškių aikštėje, kur užsimota įamžinti Lietuvos laisvės kovotojus. Visko gali būti, kai valdžioje draugų netrūksta. Tačiau dėl nuopelnų ir paminklų nevertėtų Brazauskui per daug jaudintis – tegu tik atsisuka ir pasižiūri į jau pastatytą, komunistų nuopelnus įamžinantį, didžiulį paminklą – KGB rūmus, kur Sniečkaus ir kitų “tautos gelbėtojų” nuosprendžiais buvo kankinami ir žudomi tikrai tėvynę mylėję lietuviai, savo sąžinių okupantui neparlavę didvyriai. Vaigauskų, šepečių, brazauskų įrodinėjimais – tai tik dar vienas smūgis į nukankintus ir jau nebegyvus laisvės kovotojus. Gėda.

TYLĖJĘ ligi šiolei, galėtų patylėti ir toliau, arba tiesos vardan, užuot kėlę savo nuopelnus okupuotai Lietuvai, atskleistų, ką jiems Maskva liepdavo daryti, ir kaip tie jų tariamieji nuopelnai galėjo derintis kolaboruojant su režimu. Tokie atsiminimai būtų įdomūs ir naudingi istorijai, ir toks atviras prisipažinimas iškiltų kaip sąžinės vertybė. Dabar – savo nuopelnų dėstymas, tai tik buvusio okupanto paglostymas, girdi, štai ką Maskvos atneštoje santvarkoje galėjome atlikti, kone pirštu duriant į prieškarinę Lietuvą, kurioje pūpsėjo lūšnelės tarp neišbrendamų žvyruotų kelių ir klampių šunkelių. Va, žiūrėkit, ką tarybinė santvarka padarė – kokie keliai, kokie fabrikai ir pastatai, kokia švietimo sistema, kokios kultūrinės apraiškos. Tai tikra tiesa – yra į ką žiūrėti ir kuo džiaugtis. Tik viena bėda, kad visa tai priskiriama kažkokiam socializmui, jungiama su režimu, o dar blogiau – su režimo tarnikų nuopelnais. Kai šitaip giriamas tas “socialistinis” laikotarpis, pravartu žvilgtelti kad ir į sugriautą Vakarų Vokietiją, laisvą, demokratinę, arba kaip kam vadinti patinka – kapitalistinę. Aiškinimų, rodos, nereikia. Atsakymas – Rytų Vokietija. Abi tos Vokietijos visą tiesą atskleidžia. Be to, galima pažiūrėti ir į Afriką. Kokios santvarkos ten ištiesė asfaltuotus kelius, pastatė dangoraižius? Taigi šnekėjimai apie žydingą sovietmetį ir kolaborantų nuopelnus – tai tik senojo stiliaus propaganda, kurią jau būtų laikas taisyti arba pamiršti. Kaip kas šiandien kalbėtų apie sovietinės okupacijos laikotarpį, nebesunku atskirti, kurie okupacijos sąlygomis dirbo savo tautai ir kurie tik dabar šneka, kad dirbo. Rezistencija atliko savo – atstatė nepriklausomybę. Jos veikėjai, kurių šimtai tūkstančių, nesigiria. Už juos kalba tremtiniai, kankiniai, politiniai kaliniai, disidentai, persekiotieji dėl tikėjimo. Praeitis apgailėtina. Duok, Dieve, kad tokio sąmyšio ir moralinio nuosmukio daugiau nebūtų. ČS

Pro sniego dangas į dangų kyla Vilniaus bokštai...

Ntr. nežinomo aut.

Ką daryti, kad politika būtų gera? (II)

Tęsinys iš 3 nr.

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Tokiu pavadinimu rašinyje tvirtinau, kad norint turėti gerą politiką, reikia veikti pilietinės, tautiškai susipratęsios visuomenės kūrimo vardu ne tik valstybinėms institucijoms, politikams profesionalams, bet ir visuomeninėms organizacijoms, visiems tautiečiams Lietuvoje ir už jos ribų. Pastebėjau, kad visuomenės aktyvumo ir veiklos daigai jau dygsta. Tačiau, ką daryti, kai tie daigai sutvirtės, ūgtels, kai rasis tautiškai susipratusi pilietinė visuomenė, liko neatsakyta. Liko neatsakyta, kaip, vaizdžiai tariant, turėdami darbo rankų talką, toliau kursime ir tvirtinsime valstybės rūmą.

Lietuvos konstitucijos 1 straipsnis tvirtina, kad Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika. Kas yra valstybė, jau buvo rašyta, ką reiškia žodžiai *nepriklausoma*, *demokratinė respublika*, reikia paaiškinti, nes

tuose žodžiuose slypi ne visai ir ne visiems aiški, kartais maskuojama, prasmė.

Nepriklausoma reiškia tai, kad Lietuvos piliečių valia tvarkyti savo valstybės reikalus (vykdyti politiką) nepriklauso nuo kitos valstybės valios.

Tarptautinis žodis *demokratija* reiškia ne ką kita, kaip savivaldą. Tarptautiniu žodžiu *demokratija* dažnai pridengiamas politikavimas, maskuotas veikimas. Girdime apie demokratijoje esančias vertybes, jos šventus principus. Iš tikrųjų demokratija yra valdymo būdas, liaudies valdžia, todėl vertybės yra ne savivaldoje, o liaudyje (pilietinėje visuomenėje), kuri naudojasi ja kaip valdymo būdu, išreiškiančiu daugumos valią. Valios bei principų gali ir nebūti, vietoj jų – emocijos – simpatijos ar antipatijos.

Respublika yra valstybės valdymo forma, kai visi aukščiausieji valstybės valdymo organai renkami arba juos sudaro atstovaujantieji organai. Norint vaizdžiai paaiškinti

ti valstybės darinį, pasitelkime artimesnį pavyzdį.

Jei valstybės reikalų tvarkymą – politiką – lyginsime su ūkininkavimu, tai partijas, kurias savo valia pasitelkiame reikalams valstybėje tvarkyti, turėtume lyginti su atskiromis ūkio šakomis. Ūkininkavimo tikslas – naudingų ūkio šakų plėtotė. Visų partijų tikslas turi būti valstybės tvirtinimas, rūpestis valstybės vidaus ir užsienio reikalais. Valstybėje atskiros partijos pagal savo ideologijas valstybės reikalų tvarkymą mato savaip ir veikia pagal atitinkamą savo programą. Kaip ūkininkavimas, taip ir valstybės reikalų tvarkymas turi būti subalansuotas. Jei ūkiu rūpintųsi tik miškininkai, jie stengtųsi užsodinti žemę miškais, nepaliekant vietos pasėliams, jei rūpintųsi žemdirbiai, būtų iškirsti miškai, jei rūpintųsi energetikai, pristatydintų atominių elektrinių, kurių ir labai pigiai nebepriimtų Gudija ar Rusija ir pan.

Nukelta į 10-tą psl.

Šiame numeryje

Mažlietuviai Didžiojon Lietuvon – 2 psl.

Išėivijos gyvenimo pulsas – M. Mažvydo bibliotekoje – 3,9 psl.

Legendinis partizanų vadas Adolfas Ramanauskas – 4,5 psl.

Po sausio dangumi – 8 psl.

Junkimės bendroje kūryboje – 12 psl.

Knygnešiai – lietuviško rašto sargai – 13 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"

Redakcija: vyr. redaktorius prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:

\$70 - reguliari (paprastu paštu) • \$120 - reg. (1 klasės paštu)
\$90 - garbės (paprastu paštu) • \$140 - garbės (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$90 (Kan. dol.)
JAV: \$90 - reguliari, \$110 - garbės • \$150 - 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY
Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.
Annual subscriptions: *In Canada* - regular (Publications Mail) - \$70, reg. (Lettermail) - \$120; patron (Publ. Mail) - \$90, patron (Lettermail) - \$140.
Overseas - Airmail - \$170, Surface Mail - \$90 (in CDN funds). *USA* - reg. \$90, patron - \$110, Airmail - \$150. US subscriptions are payable in US funds.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.
Agreement No. 40012376.

PAP Registration No. 09408. CPM 1001760.

Canada

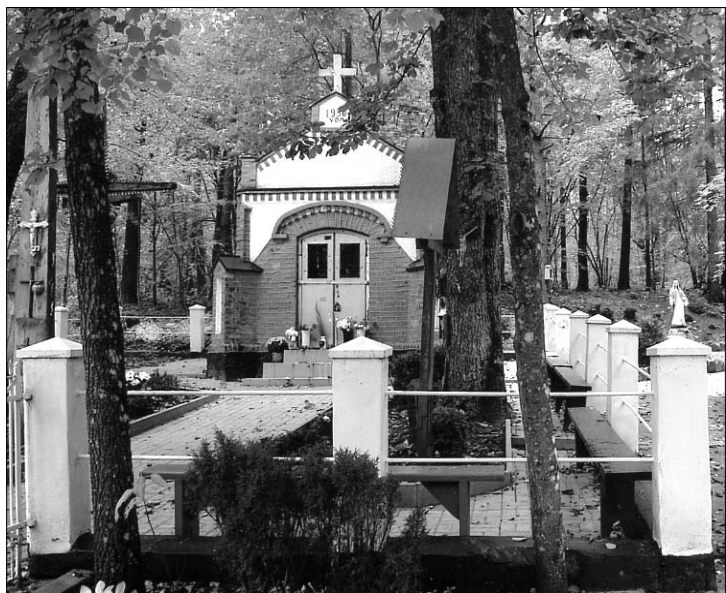

Šventos vietos prie Baltijos jūros

Lietuvoje leidžiamo *Valstiečių laikraščio* priedas kaimo bendruomenėms *Gimtas kraštas* (2007.III. 31) išspausdino Oresto Ličiaus straipsnį apie stebuklingą Erškėtną, esantį netoli Lazdininkų kaimo, turinčio apie 360 gyventojų. Kaimas – apie 10 km nuo jūros, 1253 m. paminėtas istoriniuose šaltiniuose, 2003 metais atšventęs 750 metų sukaktį. Veikia kaimo bendruomenės centras "Lazdininkai", kuriam vadovauja Vanda Šimkuvienė. Straipsnyje pasakojama legenda, kad ūkininkei Pocienei prisisapnavusi Švč. Mergelės Mariją, liepusi tai moteriai erškėtnu vadinamą miško vietoj pastatyti koplyčią. Nurodyta ir daugiau legendų, susietų su koplyčios statyba. Prieš karą Erškėtyne būdavo aukojamos šv. Mišios, į kurias susirinkdavo tūkstančiai maldininkų. 1990 m. kaimo gyventojai nutarė statyti koplyčią ir tam reikalui rinko pinigus. Koplyčia pastatyta, bet trūksta lėšų vidaus įrengimo darbams atlikti. Į kreipimąsi aukoti koplyčios įrengimui atsiliepė Ha-

miltono lietuviai. Jiems rašo Vanda Šimkuvienė: "Tolimesni mūsų bendruomenės planai – užbaigti įrenginėti vidaus darbus. Rūsyje jau daug atlikta įrengimo darbų. Visiškai užbaigti planuojame iki ateinančių metų liepos mėn., nes sukanka 755 metai mūsų kaimui (Lazdininkams), kai pirmą kartą buvo paminėti rašytiniuose šaltiniuose. Renkame istorinę medžiagą apie Lazdininkus, senas nuotraukas, gal pasiseks išleisti albumą apie mūsų kaimą, o taip pat darysime viską, kad kaimo gatvelės būtų apšviestos, kad ateityje kaime būtų visuomeninė pirtis ir kt., bet kažin kas apie tai turi galvoti ir įjungti visą kaimo bendruomenę". Iš jos kreipimosi spaudoje: Nuosirdžiai tikimės Jūsų dėmesio ir paramos. Iš anksto dėkojame. Lazdininkų koplyčios statybinės organizacinės grupės sąskaitos Nr. LT7740 10041800042255, NORD/LB Lietuva. **Vanda Šimkuvienė**,

Lazdininkų bendruomenės centro pirmininkė, Lazdininkų kaimas, Darbėnų seniūnija, Kretingos rajonas, Lithuania.

Švč. Mergelės Marijos stebuklingoji koplytėlė su stebuklingu šaltinėliu, tvarkoma Lazdininkų bendruomenės, lankoma turistų

Mažlietuviai Didžiojoje Lietuvoje

JONAS ČESNAVIČIUS

Siunčiu jums medžiagą apie Tilžės akto 89-ųjų metinių minėjimą Vilniuje. Renginyje įvyko 2007 m. lapkričio 29 d. Mažosios Lietuvos tarybos posėdžių salėje

Demokratiškai išrinkta Mažosios Lietuvos tautinė taryba, išreiškdamą vietos lietuvių valią 1918 m. lapkričio 30 d. paskelbė aktą apie Mažosios Lietuvos ryžtą atsiskirti nuo Vokietijos ir įsijungti į atstatomą Lietuvos valstybę. Deja, to akto idėją tuo metu visiškai įgyvendinti nepavyko. Tik

giesmės" (2005), "Giesmės saulei" (2007). "Prūsų giesmių" kompaktinė plokštelė – unikalus projektas, visuomenei pateikiantis vienos iš baltų genčių dainuojamojo paveldo interpretaciją. Pirmą kartą atstatyta prūsų kalba atliekami kūriniai.

Prieš ansamblio pasirodymą, turėjome progą pasiklausti vieno iš ansamblio vadovų – Jono Trinkūno pamąstymus apie prūsiškas dainas, baltus. Jonas Trinkūnas: Noriu pasakyti keletą minčių prieš *Kūlgrindos* padainavimą... Prūsija, Lietuva... Aš manau, kad

Dr. Algirdas Matulevičius

šiaurinė Mažosios Lietuvos dalis – Klaipėdos kraštas tapo neatskiriama Lietuvos valstybės dalimi.

Salėje, papuoštoje Lietuvos respublikos ir Mažosios Lietuvos vėliavomis suskambėjo tautiniai himnai. Atminimo vakarą pradėjo Pietryčių Lietuvos kultūros veikėja, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos atsakingoji sekretorė Birutė Kurgonienė. Jos lyriški žodžiai apie Mažąją Lietuvą, iš ten kilusių lietuvių raštiją ir literatūrą, padeklamuotos ištraukos iš Kazio Bradūno poezijos, jos prisiminimai apie pirmąją kelionę į Karaliaučiaus kraštą, šventiškai nuteikė kiekvieną minėjimo dalyvį.

Pirmuoju pranešėju pakviestas kalbėti Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pirmininko pavaduotojas dr. Algimantas Liekis. Mes galime didžiuotis, kad paskaitininkas yra parašęs ir paskelbęs per tūkstantį straipsnių, jis yra 33 knygų autorius. Tarp jų *Nenugalėtoji Lietuva*, *LDP agonijos kronika*, *Lietuvos sienų raida*, *Lietuvos respublikos gyventojai*, *Lietuvos karo aviacija 1919*, *Lietuvos laikinoji vyriausybė*, *Lietuvos mokslų akademija*, *Lietuvių tautos prisikėlimas* ir kt.

Prasideda meninė dalis. Į sceną kviečiama pati žymiausia folkloro grupė *Kūlgrinda*, vadovaujama Inijos ir Jono Trinkūnų. Kaip pastebėjo Birutė Kurgonienė, šiai grupei buvo patikėta dalyvauti Lietuvos prezidento vėliavos inauguracijos apeigose. *Kūlgrinda* yra išleidusi audiokasetę "Kūlgrinda" (1996), ir šešias kompaktines plokšteles "Ugnies apeigos" (2002), "Žalvarinis" (su roko grupe "Ugnėlakis") (2002), "Perkūno giesmės" (2003), "Sotvaras" (2003) (su neofolkloro atlikėju Doniu), ir "Prūsų

daugelis iš mūsų apie tai mąstome, galvojame apie mūsų brolius – vakarų baltus, apie senąją ir apie dabartinę mūsų žemę. Kuo toliau, tuo labiau jaučiu, jog į vakarų baltų šalį nereikia žiūrėti kaip į seniai prarastą, iš kurios teliko truputis Mažosios Lietuvos, kuri yra ne tik maža, bet ir dėl jos mes turime nuolatos teisintis prieš vokiečių mokslininkus.

Štai pažiūrėkime www.youtube.com portalą, atsidaurykime *Ostpreussen* ar *Prūsijos lietuvių* filmukus. Pamatysime vokišką Prūsiją, anot pačių vokiečių – svarbiausią germanų kraštą. Pamatysime vokišką šio krašto praeitį su visais

dinėti, nedrąsiai polemizuoti. Bet juk tai mūsų, baltų, žemė. Reikia keisti mūsų vergišką psichologiją, tik prisiminkime, kokie buvo drąsūs prūsai ir lietuviai.

Neseniai įrašėme kompaktinę plokštelę "Prūsų dainos", padirbėta daug. Buvo įrašytos atstatyta prūsų kalba giesmės ir dainos. Panaudojome Barčo mažlietuvių dainų rinkinį ir kitus šaltinius. Ko vengėme? – Vokiečių primesto evangelikų giedojimo, prislopinusį ir numarinusį prūsų dvasią. Dabar aš galvoju, ką mes padarėme gerai, o kas taisytina. Gera tai, kad tie diskai sklinda ir tarp pačių vokiečių – rytprūsičių. Jie girdi vakarų baltų melodijas, skambančią prūsų kalbą. Daugeliui tai naujiena, gal ne visada maloni. Iki tol rytprūsičiai manė, jog egzistuoja gražus vokiškas Rytprūsių himnas ir kitos vokiškos to krašto dainelės. O čia staiga skamba baltiškos dainos, kurių žodžiai nesuprantami. Manau, kad padarėme gerą darbą, mes tiesiog perspėjome, jog Prūsai buvo ne tik vokiečių kraštas. Be abejo, vokiečiai ten gyveno, mes to neužmirštame.

Bet noriu pasakyti ir apie tam tikrą pavojų. Tas pavojus – iš rytprūsičių padaryti kažkokią kitą tautą visiškai skirtingą nuo lietuvių. Panašiai stengiamasi latvius padaryti labai skirtingus nuo lietuvių. Reikia suvokti, jog visada buvo ir yra baltų vieninga civilizacija. Šią civilizaciją istorijos eigoje iš visų pusių kapojo ir smulkino tarsi žaltį. Iš vakarų pusės atkirto kryžiuočiai, bet tai nereiškia, kad tą žemę nustojo būti baltiška. Žemės galia išlieka labai ir labai ilgai ta pati. Vieningą baltų žemę galima vadinti Lietuva, tai patvirtina istoriniai šaltiniai. Dar

Tilžės miestas. Priekyje lietuvių ev. liuteronų šventovė

Ntr. iš LE

kaizeriais ir pan. Aišku, apie mūsų brolius prūsus nėra nė žodelio. Jų, kaip ir lietuvininkų, tarsi nebuvo. Pažiūrime "Prūsijos lietuvių mėgiamos dainos", ir ką matome – nacių, Hitlerio laikų karinės dainos, žygiuojantys nacių kareiviai. Tai tokie vaizdeliai... Ką aš noriu pasakyti? Vokiečiai net negalvoja atsiprašyti už savo nusikaltimus, už sunaikintą vakarų baltų šalį, jie net nemini senųjų prūsų. O mes, tartum įvaryti į kampą kažką turime moksliskai aiškinti, iro-

Simonas Daukantas galvojo apie vieningą istorinę šalį – Lietuvą.

O mes jau pripratinti manyti, jog egzistuoja labai skirtingos tautos – lietuviai, latviai, prūsai ir t.t. Atskirų baltišių žemių savitumas yra gerai, bet jų atskyrimas, atitveriant sienomis, yra neteisingas ir žalingas. O dabar padainuosime keletą prūsų dainų. Tuo minėjimas baigėsi. Prieš išsiskirstydami, minėjimo dalyviai įsigijo folklorinių dainų kompaktinių plokštelių.

Išėivijos gyvenimo pulsas – M. Mažvydo bibliotekoje

DEIMANTĖ DOKŠAITĖ

Yra pasaulyje tokia vieta, kur suplaukia visi užsienyje išleidžiami lietuviški laikraščiai ir žurnalai (tiek lietuvių, tiek svetimomis kalbomis), visos lietuvių autorių į kitas kalbas išverstos knygos, visos svetur išleistos knygos apie Lietuvą – nuo turistinių vadovų iki istorijos veikalų. Tokia vieta – tai Vilniuje esančios Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Lituanikos skyrius, vadovaujamas vedėjos Silvijos Vėlavičienės.

Manau, ne vieną, kad ir Amerikoje leidžiamo lietuviško laikraščio redaktorių ištiktų lengvas, bet malonus šokas apsilankius Lituanikos skyriuje ir išvydus savo laikraštį eksponuojamą, senesnius numerius supakuotus ir laikomus specialiose saugyklose, kur palaikoma +16 – +17 laipsnių Celsijaus temperatūra. Šalia pamatyti konkurentų laikraščius arba kitose šalyse leidžiamus lietuviškus laikraščius, kuriuose, manau, pavyktų pamatyti ne vieną panašumą į savąjį, ne vieną panašią rubriką, temą ar net skelbimą.

Skyriaus vedėja S. Vėlavičienė, daugelį metų stebinti užsienio lietuvių periodiką, gali daug papasakoti, gali lyginti, atskleisti tendencijas ir net papasakoti apie įvairius nesusipratimus, konfliktus ar nesėkmes, vykstančias išėivijos periodikoje. Ji kartu su savo darniu 10 darbuotojų kolektyvu lyg azartiška kolekcionierė medžioja kiekvieną naują leidinį, o kartais imasi beveik detektyvinio darbo – atsekinėja, koks laikraštis pakeitė pavadinimą ar savininką ir pan. S. Vėlavičienė sako, kad jos darbas labai įdomus, o viskas prasidėjo 1988 metais, kai buvo atverti specialūs skyriai, kur sovietiniais metais laikytos knygos, laikraščiai buvo beveik niekam neprieinami. Bibliotekininkė pasakoja, kad tuose skyriuose pavyko rasti nedidelį kiekį emigrantų spaudos. “O tuomet prasidėjo didysis lietuviškos spaudos grįžimas į Lietuvą, kuriame nepaprastai aktyviai dalyvavo visos pasaulio lietuvių bendruomenės, o ypač JAV lietuvių bendruomenė”, – prisimena S. Vėlavičienė.

Dėl aktyvios išėivijos pagalbos ir Lituanikos skyriaus darbuotojų triūso iš esmės visa išėivijos spauda jau yra sugrįžusi į Lietuvą. Tačiau grįžimas buvo tik vienas žingsnis, toliau sekė kiti, pavyzdžiui, Lietuvių išėivijos spaudos bibliografijos parengimas – dabar jau sudarytos dvi jos dalys. Lituanikos skyriaus vedėja sako, kad emigrantų spaudos rinkimo procesas jokių būdu nustojo, jis ir toliau vyksta. “Mes nuolat atliekame darbą, kurį vadinčiau tiksliniu trūkstatamų egzempliorių ieškojimu.

Mat kai dabar turime bibliografiją, kaip niekas kitas gerai žinome kiek, kur ir kokių leidinių išėivijoje buvo spausdinama ir puikiai matome spragas – kurių knygų mums dar trūksta”. Pašnekovė sakė, kad Lituanikos skyriaus tikslas – surinkti visų leidinių pilnus

Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Lituanikos skyriaus vedėja Silvija Vėlavičienė

rinkinius, ypač periodinės spaudos. Ji pastebėjo, kad pastaruoju metu, įvairius mokslinius darbus, knygas, straipsnius rašantys autoriai istoriją seka, pasitiktina būtent išėivijos spaudoje. “Bet koks išėivijos veiklos tyrinėjimas – politinės, kultūrinės, visuomeninės – neapsieina be periodinės spaudos publikacijų analizės”, – pastebi S. Vėlavičienė.

Lituanikos skyrius stengiasi sukaupiti visus ir šandien leidžiamus užsienio lietuvių periodinius leidinius. Tiesa, S. Vėlavičienė sako, kad gal kokio smulkaus parapijos leidinio ir trūksta “kollekcijoje”, bet bibliotekininkai bando net ir pačius mažiausius iš viso pasaulio “sugraibyti”. “Vienu metu, keliems metams praėjus po nepriklausomybės atgavimo, matėme, kad senųjų “dipukų” kartos ar net pirmosios emigracijos bangos leidinių paklausa mažėja, jie sunkiau surenka aukas ir dėl to vienas po kito užsidaro, pavyzdžiui, Kanadoje ėjusi *Nepriklausoma Lietuva*, arba perkeliama į Lietuvą, kaip, pavyzdžiui, *Aidai*, *Akirai*.”

Tuomet atrodė, kad emigrantų spauda nyksta. Bet vis tik naujoji išėivių banga tą situaciją pakeitė. Tačiau kadangi naujosios bangos emigrantų spaudos steigimo paskatos buvo visiškai kitokios nei ‘dipukų’, tai ir ta jų žiniasklaida yra kitokia”, – išėivijos periodikos tendencijas apžvelgia pašnekovė. Ji pastebėjo, jog pirmiausia radosi informacinio-reklaminio pobūdžio leidiniai.

“Naujiesiems išėiviams buvo sunku suvokti senųjų visuomeninių organizacijų veikimo principus, jiems buvo labai keisti aukų ir labdaros principai, kuriais rėmėsi senoji išėivija. Iš sovietinės erd-

vės atvykę naujieji emigrantai nebuvo prie to pratę. Tad ir jų pirmieji leidiniai buvo visai kitokie”, – kalbėjo S. Vėlavičienė.

Bibliotekininkė pabrėžė ir tai, jog labai greitai buvo suvokti ir naujųjų emigrantų poreikiai, todėl jų naujuosiuo-

se laikraščiuose ėmė reklamuotis įvairias paslaugas siūlantys ne tik lietuviškai, bet ir rusiškai kalbantys advokatai, kirpėjai, nekilnojamojo turto agentai ir pan. “Pirmasis naujos kartos leidinys buvo Čikagoje pasirodęs *Langas*, kuris yra tiesiog vertinys iš rusų kalba ėjusio *Okno*. Girdėjau, kad jis buvo leidžiamas keliomis buvusios TSRS kalbomis, bet pati mačiau tik lietuvišką ir rusišką.

Įdomu, kad *Langas*, pradėjęs eiti 1996 metais, 2007 metais tapo *Čikagos aidu*. Čia prireikė mūsų spaudos išmavimo ir detektyvinių sugebėjimų, norint suprasti, jog tai yra tas pats laikraštis. Mums pavyko tai nustatyti iš tęsiamosios laikraščio numeracijos. Pradžioje susimąstėme, iš kur yra šitas *Čikagos aidas*, kurio išėjo jau 554 numeris? Ir netrukome tai suprasti”, – savo darbo subtilybes dėstė Lituanikos skyriaus vedėja. Pašnekovė sako, kad tokia laikraštyje lietuviybės tikrai nėra daug, daugiausia tik vertimai apie kažkokius bendrus dalykus, o ir iš talpinamų rusiškų reklamų galima suprasti, iš kur šis laikraštis kilęs.

S. Vėlavičienės žiniomis, šiuo metu pasaulyje eina 12 naujų periodinių lietuvių kalba leidžiamų leidinių išėivijoje, pusė jų – JAV. Būtų dar daugiau, jei priskaičiuotume tokius leidinukus kaip *Šveicarijos lietuvių žinios* arba Švedijos lietuvių leidinuką. Naujųjų išėivių laikraščiai, pasak bibliotekininkės, yra ganėtinai skirtingi, o skirstyti į gerus ar blogus nesinori, pašnekovė sako, kad jei laikraštis turi savo skaitytojų auditoriją, vadinasi jis yra reikalingas. “Kaip žinia, nemokamų pietų nebūna, tad nors daugelis tų informacinių laikraščių yra nemokami, tačiau juose gausu reklamų, iš kurios jie ir išsilauko”, – aiškina pašnekovė.

Nukelta į 9-tą psl.

SAVAITĖ LIETUVOJE

Prezidentas Šveicarijoje

Sausio 23-26 d.d. Šveicarijos kurorte Davose viešintis prezidentas Valdas Adamkus dalyvavo Pasaulio ekonomikos forume, kuriame tradiciškai susirenka pasaulio politikos, verslo, mokslo, visuomenės vadovai. Kaip rašo BNS, susitikime V. Adamkus priminė Baltijos šalių energetikos problemas. Kalbėdamas diskusijoje “Ar energetikos pramonė yra saulėlydžio pramonė” ir sesijoje apie Energetikos saugumą Lietuvos vadovas pabrėžė, kad Baltijos regionui būtinos energetinės jungtys, leisiančios efektyviai išnaudoti išteklius, kurie didintų šaltinių įvairovę, o kartu ir energetikos saugumą.

Jis pažymėjo, kad ES ir Rusija, plėtodamos abiem pusėms naudingą bendradarbiavimą energetikos srityje, galėtų sudaryti sąlygas verslo rizikai mažinti ir stiprintų investicijas į svarbius energetikos objektus. Kalbėdamas apie energetikos pramonės perspektyvas, Lietuvos vadovas pabrėžė atgimstančios, saugios ir modernios atominės energetikos svarbą. “Šios energijos privalumas – tai galimybė mažinti aplinkos užterštumą ir energetikos šaltinių įvairovės didinimas”.

Korupcijos lygis

ELTA-LGITIC žiniomis, pagal korupcijos lygį Lietuva tarp Europos sąjungos (ES) naujokių vertinama prasičiausiai. Praėjusių metų korupcijos lygis Lietuvoje įvertintas 4 balais. Taip, be Lietuvos, įvertinta tik Rumunija. JAV nevyriausybinių organizacijų “Freedom House” duomenimis, nuo Lietuvos nedaug atsilieka Bulgarija, kurios korupcijos indeksas yra 3.75.

Kiekvienos šalies laisvių lygis tyrimo metu vertinamas skalėje nuo 1 iki 7, kur 1 – geriausias įvertinimas, o 7 – blogiausias. Lietuvoje, priešingai negu Rumunijoje, nuo 2003 m. korupcijos lygis yra linkęs didėti. 2003 m. Lietuvos korupcijos indeksas buvo dar 3.5, 2005 m. – 3.75.

Korupcijos lygis Čekijoje įvertintas 3.50, Slovakijoje – 3.25. Kaimynių Lenkijos ir Latvijos, taip pat Vengrijos korupcijos rodikliai 2007 m. buvo įvertinti 3 balais. Palankiausią įvertinimą gavo dvi šalys – Estija ir Slovėnija. Korupcijos rodiklis Estijoje siekia 2.50, o Slovėnijoje – 2.25. “Freedom House” duomenimis, tiek pilietinių, tiek politinių laisvių Lietuvoje lygis buvo įvertintas vienetu.

Politikų populiarumas

Politikų populiarumo lentelėje pirmauja prezidentas Valdas Adamkus. Kaip

skelbia DELFI, juo pasitiki 24.5% apklaustųjų. Antroje vietoje – Europos komisarė Dalia Grybauskaitė su 11.3%. Tai – visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro “Vilmorus” sausio 10-13 d.d. atliktos apklausos rezultatai. Trečia – socialinės apsaugos ir darbo ministerė Vilija Blinkevičiūtė, gavusi 8.9% balsų.

Liberaldemokratų vadovas Rolandas Paksas su 7% atsidūrė ketvirtoje vietoje, o į penktą pakilo Naujosios sąjungos vadovas Artūras Paulauskas (4.3%). Šeštas – konservatorių vadovas Andrius Kubilius (4.2%), septintas – Vyriausybės vadovas Gediminas Kirkilas su 4%. Nuo jo tik šiek tiek atsiliko Darbo partijos pirmininkas Viktoras Uspaskichas, gavęs 3.9% apklaustųjų balsų.

Mokytojų atlyginimai

Sausio 23 d. darbo grupės, rengiančios Ilgalaikę pedagogų darbo užmokesčio programą, posėdyje mokytojų atlyginimus pažadėjo nuo rugsėjo pakelti vidutiniškai 20%. Taip pat sutarta, kad siekiant pritraukti jaunus mokytojus, bus mažinamas skirtumas tarp mažiausiai ir daugiausia uždirbančių pedagogų. Mažiausius atlyginimus gaunantiems mokytojams algas numatoma didinti 25%. Be to, papildomos vienkartinės išmokos pažadėtos už 2008 m. mokyklinių egzaminų vertinimą bei administravimą. Už valstybinių brandos egzaminų vertinimą bei administravimą yra mokama ir dabar.

Tačiau numatytas algų kėlimas netenkina streikuojančius mokytojus vienijančios Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos (LSDPS) vadovu prisistatančio Alekso Bružo, kuris sakė, kad atlyginimus reikia kelti “ženkliau ir nedelsiant”.

Mažais atlyginimais nepatenkinti mokytojai nuo praėjusių metų lapkričio dalyje Lietuvos mokyklų rengė išpėjamuosius streikus, kurių metu nevedė pirmųjų dviejų pamokų, o gruodžio pradžioje maždaug 50-yje mokyklų tris dienas pamokų visai nebuvo.

Kyšiai statyboje

“Transparency International” tyrimas rodo, kad beveik 40% apklaustųjų, tvarkiusių statybų reikalus, liudija, jog politikai ar tarnautojai jiems leido suprasti norintys kyšio. 34% gyventojų prisipažįsta jį davę. Per 80% apklaustųjų statybų sektoriaus verslo atstovų tiki, kad ryšiai ir pažintys su pareigūnais, atsakingais už teritorijų planavimą ir statybas, padeda spręsti įmonės problemas, o beveik 60% mano, kad šias problemas padeda spręsti kyšiai. **RSJ**

Legendinis partizanų vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas

Gimė Adolfas 1918 m. kovo 6 d. New Britain mieste JAV Elenos ir Liudviko Ramanauskų šeimoje. 1921 m. išeivių šeima sugrįžo į Lietuvą ir apsigyveno Rudaminos valsčiuje, Bielenų k. Mokydamasis Lazdijų “Žiburio” gimnazijoje Adolfas buvo stropus ir gabus mokinys, todėl buvo atleistas nuo mokesčio už mokslą, kas neturtingai šeimai buvo labai svarbu. Pasirūžęs tapti pedagogu, 1939 m. Adolfas Ramanauskas baigė Panevėžio pedagoginį institutą. Tais pačiais metais įstojo ir baigė Kauno karo mokyklą, 1940 m. rudenį pradėjo dirbti mokytoju. Vos prasidėjus karui 1941 m. Druskininkų apylinkėse vadovavo sukilėlių būriui, o karo metais dirbo Alytaus mokytojų seminarijoje. Bet neilgai jis džiaugėsi jam patinkančiu pedagogo darbu.

Antroji sovietinė okupacija neteikė jokių vilčių Lietuvai išlikti laisvai, tad kaip ir daugelis patriotų A. Ramanauskas įsijungė į partizaninę kovą. Įstojęs į Nemunaičio apylinkėse veikusių būrį jau pirmąją partizanavimo dieną buvo išrinktas būrio vadu. Netrukus jis subūrė 140 partizanų kuopą, kuri buvo įjungta į Džukų grupę, performuotą į batalioną. Išrinktas bataliono, kartu ir Merkio rinktinės vadu. Už kuklumą, idealizmą ir principingumą ir organizuotumą A. Ramanauskas-Vanagas partizanų akyse įgijo tokį autoritetą, kad per trumpą laiką tapo iš pradžių Dainavos apygardos, Pietų Lietuvos partizanų srities vadu. Gerai suprasdamas, kad vien ginkluota kova bus sunku apginti Lietuvos laisvę, jis ypatingai rūpinosi idėjinio tautos brandumu, organizuodamas miško brolių spaudą. Pats rašė straipsnius, redagavo ir net spausdino partizanų laikraščius *Trečias skambutis*, *Mylėk Tėvynę*, *Laisvės Varpą*, *Partizanas*. *Miško brolis*. Partizanų spauda stiprino jų kovinę dvasią, kartu demoralizavo okupantus ir sribais* vadinamus vietinius kolaborantus.

Kaip Pietų Lietuvos partizanų srities atstovas Adolfas Ramanauskas-Vanagas dalyvavo Visos Lietuvos vyriausiųjų partizanų vadų suvažiavime. Jis vyko 1949 m. vasario 2-22 d. Šiaulių aps. (dabar – Radviliškio r.) Minaičių k. Stanislovo Mikniaus sodyboje įrengtame Prisikėlimo apygardos vado Leonardo Grigonio-Užpalio bunkeryje. Šiame suvažiavime buvo įkurtas Lietuvos Laisvės kovos sąjūdis (LLKS), sudaryta jo vadovybė: LLKS prezidiumas ir LLKS prezidiumo taryba. A. Ramanauskas-Vanagas tapo šių valdymo organų nariu, išrinktas taip pat LLKS prezidiumo tarybos pirmininko gen. J. Žemaičio-Vytauto pavaduotoju, patvirtintas Pietų Lietuvos partizanų vadu, jam suteiktas partizanų majoro laipsnis. Šiame suvažiavime 1949 m. vasario 16 d. priimtas svarbiausias partizanų veiklos dokumentas – LLKS Tarybos deklaracija. Joje buvo išdėstytos pagrindinės LLKS politinės programos nuostatos, pabrėžta, kad okupacijos metu LLKS Taryba yra aukščiausias tautos politinis ir karinis organas, vadovaujantis politinei ir karinei tautos išlaisvinimo kovai. Deklaraciją pasirašė 8 posėdžio dalyviai: LLKS Tarybos prezidiumo pirmininkas Jonas Žemaitis-Vytautas, Tauro apygardos vadas Aleksandras Grybinas-Faustas, Vakarų Lietuvos partizanų srities štabo viršininkas Vytautas Gužas-Kardas, LLKS Visuomeninės dalies viršininkas Juozas Šibaila-Merainis, Prisikėlimo apygardos štabo viršininkas Bronius Liesis-Naktis, Prisikėlimo apygardos vadas Leonardas Grigonis-Užpalis, einantis Pie-

Jo nužudymo 50-metis Kaune

STANISLOVAS SAJAUSKAS

tų Lietuvos partizanų srities vado pareigas Dainavos apygardos vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas, LLKS Tarybos prezidiumo sekretorius Petras Bartkus-Žadgaila. Deklaracija sudarė teisinį ir politinį Lietuvos ginkluoto pasipriešinimo pagrindą, suteikė laisvės kovoms naują pobūdį, įteisino LLKS kaip visuotinio organizuoto ginkluoto pasipriešinimo sovietinei okupacijai organizaciją, o jos Tarybą – kaip vienintelę teisėtą valdžią okupuotos Lietuvos teritorijoje. (2001 m. Lietuvos Respublikos seimo įstatymu 1949 m. vasario 16 d. Deklaracija pripažinta įstatyminiu Lietuvos respublikos dokumentu).

1949 m. rudenį A. Ramanauskui-Vanagai suteiktas partizanų pulkininko laipsnis, jis paskirtas LLKS Vyriausiuoju gynybos pajėgų vadu. 1952 m. dėl ligos atsistatydindamas LLKS prezidiumo pirmininkas J. Žemaitis-Vytautas vietoj savęs pirmininko pareigoms paskyrė A. Ramanauską-Vanagą.

Už pasiaukojimą, sumanumą ir organizacinius nuopelnus A. Ramanauskas-Vanagas apdovanotas visais

Generolas A. Ramanauskas-Vanagas su dukrele Auksute 1953 m.

partizanų apdovanojimais, pradedant Narsumo juostele ir baigiant I ir II rūšies 1-ojo laipsnio Laisvės kovos kryžiais (Vadovaudamasis Lietuvos respublikos įstatymais 1998 ir 1999 m. A. Ramanauskui-Vanagai LR prezidento dekretu suteikti 2-ojo ir 1-ojo laipsnio Vyčio kryžiaus ordinarai (po mirties). 1998 m. jam patvirtintas dimisijos brigados generolo laipsnis. Partizanaudamas A. Ramanauskas-Vanagas susipažino su Birute Mažeikaite-Vanda, su kuria Nedzingės šventovėje 1945 m. spalio 7 d. ji sutuokė kun. Zigmas Neciunskas-Elytė. 1948 m. jiems gimė dukra Auksutė.

Pasibaigus partizanų karui A. Ramanauskas-Vanagas iki 1956 m. slapstėsi. Šiuo laiku parašė trijų dalių atsiminimus *Partizanų gretose* (jo dukra Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė 1991 ir 1999 m. juos išleido pavadinimu “Daugel krito sūnų...”).

Ilgai šniukštinėjo, provokavo KGB – per 40 operatyvinių darbuotojų, jų agentų, vadovaujamų Rainių žudynių organizatoriaus ir vykdytojo Petro Raslano ir žiaurumu pagarsėjusio majoro Nachmano Dušanskio – kol aptiko A. Ramanausko-Vanago pėdsakus. Pagaliau KGB agentas Žinomas (Algis Urbonas) 1956 m. spalio 11 d. pranešė, kad pas jį dviračiais atvyko ir apsistojo nakvynės A. Ramanauskas-Vanagas su žmona Birute.

Baimės apimtas agentas prašė čekistus, kad suėmimo operacija vyktų ne jo namuose (Kaunas, Kampo g.). Čekistai parodė “kilnumą” ir iškūstieji buvo suimti vos išvykę iš agento namų.

Partizanas A. Ramanauskas su prijaukintais vanagais

Tolesnis partizanų vado likimas – tai KGB kankinimo “specialistų” žiauriausios fizinės egzekucijos, stengiantis kaip nors priversti kalbėti. KGB archyvinė byla Nr. 6656 atskleidžia budelių “išradingumą” ir ypatingą sužvėrėjimą. Tačiau visos jų pastangos buvo bergždžios – palaužti Vado nesugebėjo. Viskas, ką galėjo padaryti dvasinį pralaimėjimą patyrę čekistai, tai nuteisti jį mirties bausme ir 1957 m. lapkričio 29 d. sušaudyti. Lietuvą okupavusią Sovietų Sąjungą tada valdė Komunistų partijos generalinis sekretorius Nikita Chruščiovas, skelbęs esąs antistalinistas, didžiausias taikos ir demokratijos šalininkas... Tačiau įgijęs neribotą valdžią Sovietų Sąjungoje jis buvo pasiryžęs nugalėti bažnyčią, per dvidešimt metų Sovietų Sąjungoje pastatyti komunizmą, visame pasaulyje “palaidoti” kapitalizmą. Tai jis 1956 m. triuškinio Vengrijos sukilimą, apsiginklavęs balistinėmis branduolinėmis raketomis ir grasinamas jas panaudoti prieš JAV, 1964 m. sukėlė krizę Kuboje, visą pasaulį pastatydamas ant branduolinės katastrofos slenkščio.

Gruodžio 9 d. po iškilmingo susikaupimo Šv. Mišiose Kauno įgulos Šv. Mykolo Arkangelo šventovėje žmonės rinkosi į Karininkų ramovę pagerbti vieną žymiausių visų laikų Lietuvos karvedžių Adolfą Rama-

nauską-Vanagą jo mirties 50-jų metinių proga. Ramovės patalpos nepajėgė sutalpinti visų atvykusių. Renginyje dalyvavo Lietuvos kariuomenės vadai gen. mjr. Valdas Tutkus, seimo nariai, europarlamentaras Vytautas Landsbergis, Adolfo Ramanausko-Vanago šeimos nariai: duktė Auksutė Skokauskienė su vyru Norbertu, vaikaitė gydytoja vyr. lt. Inga Jancevičienė. Renginyje prasidėjo Stasio Lozoraičio vidurinės mokyklos auklėtinių kompozicija Adolfui Ramanauskui-Vanagai atminti ir Lietuvos kariuomenės vado gen. mjr. Valdo Tutkaus žodžiu apie br. gen. Adolfą Ramanauską-Vanagą. Su partizanų vado gyvenimu renginio dalyvių supažindino seimo narys Algis Kašėta, visiems priminęs jo išskirtinę vietą Lietuvos partizanų sąjūdyje.

Prof. Vytautas Landsbergis, kalbėdamas apie Adolfą Ramanauską-Vanagą atkreipė dėmesį į jo pasirašytos LLKS 1949 m. Vasario 16-osios Deklaracijos reikšmę, įteisinant ją Seime kaip svarbų Lietuvos Respublikos įstatymą. Kalbėdamas apie Lietuvos partizanų šventą kovą, apdainuotą tautos kūryboje, jis pastebėjo, kad dainose jie išliko kaip kariai-Tėvynės gynėjai (“...Mergaitė, papuošk kareivio kapą, baltais akacijų žiedais...”). Ta pačia proga priminė neseniai išleistą partizanų gražiausių dainų kompaktinę plokštelę “Už Laisvę, Tėvynę ir Tave” (autorius ir gamintojas Marius Jančius).

Vytautas Landsbergis su nerimu vertino politines tendencijas dabartinėje Rusijoje, atgimstančios diktatūros pavojų ne tik Rusijai, bet ir jos kaimyninėms Baltijos valstybėms.

Antroje renginio dalyje vyko kultūrinė programa – koncertavo Kauno miesto simfoninis orkestras, vadovaujamas Jono Janulevičiaus. Solistas Giedrius Prunskus padainavo ariją iš Vytauto Klovos operos „Pilėnai“.

Baigiantis renginiui istorikas Kęstutis Kasparas pateikė dvi leidykloje “Naujasis Lankas” Adolfo Ramanausko-Vanago mirties 50-mečiui išleistas knygas. Tai prisiminimų knyga *Generolas Adolfas Ramanauskas-Vanagas Tautos ir Valstybės atmintyje* ir lietuvių ir anglų kalbomis išleistas fotografijų albumas *Partizanų vadas generolas Adolfas Ramanauskas Vanagas – Partisan Commander General*.

Nukelta į 5-tą psl.

Dainavos ir Tauro apygardų vadai pakeliui į LLKS steigiamąjį suvažiavimą. Pirmoje eilėje iš kairės: Prisikėlimo apygardos vadas Petras Bartkus-Žadgaila, Tauro apygardos vadas Aleksandras Grybinas-Faustas, Dainavos apygardos vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas, Urbantas Dailidė-Tauras, 1949 m.

Didysis 2008 metų įvykis – XIV Mokslo ir kūrybos simpoziumas

Keturioliktasis Mokslo ir kūrybos (MKS) simpoziumas įvyks 2008 m. lapkričio 27-30 d.d., Padėkos dienos savaitgalio metu, Čikagoje. Kaip ir pradedant Šeštuoju MKS, numatoma, jog šiame – keturioliktame – be mūsų pačių, JAV ir Kanados lietuvių mokslininkų, dalyvaus nemažas skaičius paskaitininkų iš Lietuvos, o taip pat gausiai prisidės neseniai iš tėvynės išvykę Australijos, Azijos, Sibiro, Rusijos, Pietų Amerikos, Vidurio bei Vakarų Europos lietuviai mokslininkai. Nuo kuklios pradžios 1969 metais Mokslo ir kūrybos simpoziumas, pradėtas JAV Lietuvių bendruomenės bei išeivijos lietuvių mokslininkų, išaugo į palyginti didžiulį renginį, kuriame dalyvauja arti 300 mokslininkų ir lietuvių tautos kultūros darbuotojų. Šis XIV Mokslo ir kūrybos simpoziumas įvyks Lietuvos valstybės tūkstantmečio ir 40 metų MKS sukakčių išvakarėse.

XIV MKS sieks įgyvendinti šiuos tikslus: 1. galimybę susiburti plačiai pasaulyje pasklidusiems lietuviams mokslininkams tautiniu pagrindu; 2. pasidalinti moksliniais ir kultūriniais pasiekimais; 3. skatinti dalyvauti bendrose mokslo programose; 4. puoselėti lietuvių sąmoningumą bei siekti, kad jie per savo pasiekimus pasaulyje garsintų Lietuvos vardą; 5. palaikyti glaudesnius ryšius su Lietuvos mokslo bendruomene, užsienyje gyvenamo krašto lietuvių bendruomenėmis taip, kad jie aktyviai dalyvautų šių organi-

zacijų veikloje; 6. sužadinti norą sugrįžti į Lietuvą ir dirbti jos naudai.

MKS mokslo ir kūrybos pasaulyje – tai unikalus lietuvių išeivijos renginys, neturintis sugretinimų tarp užsienio šalyse gyvenančių kitų tautybių, ypač, kad jis kilęs pavienių žmonių iniciatyva. MKS metu atsinaujina vienu su kitais pažinimas ir jų pasiekimų įvertinimas lietuviškoje aplinkoje. Tai ypač svarbu ateinančioms lietuvių išeivių kartoms bei pačios Lietuvos suvokimui, kokia turtiniga ir ypatingai gili yra jos tautiečių mokslinė bei kūrybinė bazė. Simpoziumai yra visiems lietuviams mokslininkams ir kultūros darbuotojams prieinami, visi gali turiningai prisidėti prie lietuvių mokslinio, kultūrinio bei visuomeninio gyvenimo raidos.

Keturioliktasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas vėl sudarys progą išgirsti apie daugybę nuostabių ir svarbių darbų, atliekamų lietuvių mokslininkų užsienyje ir Lietuvoje. Taip pat bus gera galimybė gvildinti naujai iškilančias problemas, pvz. masinę jaunuomenės emigraciją į Vakarus; protų nutekėjimo nuostolius (o gal net ir tam tikrą to naudą); komunikacijos priemonių įvairumą ir jų įtaką susižinojimui, bendravimui ir švietimo ugdymui; globalizacijos grėsmę tautinėms kultūroms; pilietinės visuomenės išsivystymą; Lietuvos ir išeivijos lietuvių vienu į kitus požiūrius; sveikatos apsaugą; iškilančias energetikos problemas, uždarančias Ignalinos antrąjį bloką; Lie-

tuvos energetinius išteklius ir jų gaunamumo pastovumą; aplinkosaugą ir klimato pasikeitimų įtaką; sociologines problemas – alkoholizmą, narkomaniją, savižudybes, agresyvumą; svetimtaučių imigraciją, daugiapilietybės klausimus; lietuvių kultūrinį paveldą JAV ir t.t.

Kaip ir visada, būsimasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas suteiks progą ne tik pasidalinti ir pasidžiaugti lietuvių tautos kūryba bei pasiekimais, bet ir pažvelgti į iškilančias problemas iš kelių perspektyvų, iš žmonių, turinčių daugybės kraštų ir net žemynų patirtį. Tai laikas svarstymams ir diskusijoms apie naujas išeivijos bendruomenių struktūras, besivystančias įvairiuose pasaulio kraštuose, bet taip pat bendromis jėgomis ieškant priežasčių ir supratimo padėti Lietuvai rasti atsakymus į ne vieną ją slegiantį rūpestį.

Mokslo ir kūrybos simpoziumo organizatoriai laukia gausaus lietuvių mokslininkų ir kultūros darbuotojų prisidėjimo su paskaitomis iš jų veiklos šiose srityse bei plataus tautiečių atsilankymo šiame renginyje. Jis bus taip pat pajavairintas nauja dailės bei meno paroda, plačios apimties muzikinių talentų pasirodymais. Informacija apie numatomą programą, kvieslys, kur ir kaip registruotis, bus netrukus paskelbta išeivijos spaudoje ir elektroninėje žiniasklaidoje.

Danutė Bindokienė,
XIV MKS informacijos vadovė

KANADOS ĮVYKIAI

Rūpesčiai dėl Afganistano

Kanados kariai turėtų pasilikti Afganistane ir po 2009 metų, bet pakeisti misiją ir paskirti savo įgūdžius Afganistano armijai rengti. Kovinius veiksmus pačioje pavojingiausioje Kandaharo provincijoje turėtų perimti ar labiau ja domėtis kitos NATO valstybės. Jos taip pat turėtų sutelkti mažiausiai 1,000 karių bei sraigtasparnių bei žvalgybinių lėktuvų. Tokias išvadas ir pasiūlymus pateikė vyriausybės sudaryta komisija. Jai buvo patikėta paruošti projektus dėl Afganistano misijos ateities. Komisijos darbui vadovavo J. Manley, buvęs liberalų partijos veikėjas ir vyriausybės narys, kiti žymūs Kanados politikai ir visuomenės veikėjai. Jie lankėsi Afganistane, išnagrinėjo per 200 įvairių organizacijų ir specialistų pastabų. Komisijos išvados vyriausybei neprivalomos. NDP ir Kvebeko blokas priešinas bet kokiam misijos pratęsimui, liberalai tvirtina, kad kanadiečiai turėtų užsiimti atstatymo darbais. Kanados karių misija baigiasi 2009 m. vasario mėn. Nuo jos pradžios yra žuvę 77 kanadiečiai.

Nelabai palankių vertinimų susilaukė opozicijos vadovų S. Dion ir M. Ignatieff kelionė į Afganistaną ir vėlesni liberalų partijos vadovo pareiškimai. Afganistano prezidentą Karzai suerzino S. Dion kaltinimai nesugebėjimu kovoti su teroristais ir siūlymas ten pasiųsti NATO pajėgas. Kanados vyriausybė taip pat kritikavo tokią nuostatą kaip netaktišką ir nediplomatišką išsišokimą. Vėliau S. Dion pataisė savo pareiškimą tvirtindamas, kad jis kalbėjo ne apie karinį sprendimą, bet apie didesnę bendradarbiavimą diplomatinėje veikloje. Po kelionės S. Dion parašė laišką ministeriui pirmininkui S. Harper. Jame S. Dion tvirtina, kad viešai paskelbusi apie jų būsimą kelionę į Kandaharą valstybės užsienio reikalų pareigūnė sukėlė pavojų gyvybėms ir pažeidė etiką. Opozicijos vadovas reikalauja, kad ji atsistatydintų.

Kanados vyriausybė paskelbė naują programą oro taršai mažinti. Joje numatyta, kad automobilių ir kuro pramonė kurtų modernesnius automobilius ir švaresnį kurą. Dabar svarstoma ir tariamasi su automobilių ir kuro gamintojais, vartotojų organizacijomis. Pagal naująją programą nuo 2011 m. bus reikalaujama pradėti gaminti automobilius, kurie 100 km sunaudotų 6.7 ltr. kuro (šiuo metu naudojama 8.6 ltr/100 km). Tikimasi, kad tokie taupesni automobiliai 2020 metais sudarys 40%.

Liberalų partijos atstovai, susirinkę Kitcheneryje

(ON) svarstė galimybę priartinti federacinius rinkimus. Liberalus palaiko ir Kvebeko bloko partijos vadovas. Tačiau liberalų nuosaikieji nariai iš anksto atmeta galimybę, jog būsimasis biudžeto įstatymas turėtų tapti naujų rinkimų priežastimi. Jie nežada dirbtinai kelti parlamentinę krizę vien tam, kad vyriausybė būtų priversta atsistatydinti. Valstybės parlamente konservatoriai turi 125 vietas, liberalai – 96, Kvebeko bloko partija 49, NDP – 30, nepriklausomi – 4 ir tiek pat neužimtų vietų.

Kas svarbiau – etika ar pelnas? Tokį klausimą Kanados vyriausybei ir visuomenei svarstyti pateikia grupė talentingiausių optikos specialistų. Jie prieštarauja, kad Kanados geriausia erdvių įrangos gamintoja *Mac Donald, Deltviller ir Associates Ltd.* būtų parduodama JAV už 1.325 bln. dol. Protestuodama prieš tokį sprendimą, grupė erdvių įrangos gamintojų savo noru atsiskė iš darbo ir ragina, kad Kanados vyriausybė peržiūrėtų būsimą sandėrį. Jų nuomone, amerikiečiai nupirktus kanadiečių pajėgumus ir mokslo kūrybines pajėgas panaudos žmonių naikinimo ginkluotei – žemės minoms, išsėtinėms bomboms gaminti. Lig šiol ši technologinė verslovė garsėjo itin modernia erdvių įrangos gamyba. Jų pagaminta erdvėlaivio "alkūnė" ir kita įranga yra labai pravarti erdvėse taisant gedimus, prižiūrint ir remontuojant erdvių stotis. Kanada kartu su 122 valstybėmis yra pasirašiusi susitarimą nenaudoti žemės minų.

Kalgario teismo apsauga atsisakė įleisti į teismo patalpą sikhų tikėjimo kanadietį, nes šis su savimi turėjo mažą apeiginį durklą *kirpan*. Jam buvo pasiūlyta durklą laikinai atiduoti apsaugos tarnybai. Pastarasis atsisakė ir dabar reikalauja peržiūrėti teismų apsaugos taisykles, kurios draudžia įsinešti bet koki ginklą. Kanadoje nėra vieningų taisyklių dėl apeiginių ginklų nešiojimo. Parlamento lankytojams leidžiama turėti šį religiniu simboliu laikomą durklą, tačiau oro uostų apsauga, *Greyhound* autobusų verslovės tai draudžia.

Rekordinis išvykų per pietinę sieną skaičius pasiektas praėjusių metų lapkričio mėn. Didesnė kanadietiškojo dolerio vertė, palyginti mažesnės pirkinių kainos skatino kanadiečius leisti dolerius JAV. Per mėnesį kelionėse su nakvyne ten apsilankė per 1 mln. kanadiečių, vienos dienos išvykose – 2,3 mln. Tačiau pastebimai sumažėjo amerikiečių kelionės į Kanadą – pats mažiausias skaičius nuo 1972 m. **SK**

Legendinis...

Atkelta iš 4-to psl.

(Šiuose leidiniuose pateiktais generolo A. Ramanausko-Vanago gyvenimo faktais rėmėsi ir straipsnio autorius). Knygų sudarytoja Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė nuoširdžiai padėkojo visiems renginio dalyviams už jos Tėvelio atminimo pagerbimą.

* nuo rusiško žodžio "isstrebitelj", lietuviškai "naikintojas"

Literatūra:

1. *Adolfo Ramanausko-Vanago sekimo ir arešto detalės* (parengė Nijolė Gaškaitė, Algis Kašėta). *Laisvės kovų archyvas*. 1993. Nr. 9. P. 177–203; *Adolfas Ramanauskas-Vanagas. Daugel krito sūnų... Partizanų gretose*. Vilnius, 1999; *Nijolė Gaškaitė. Pasipriešinimo istorija. Aidai*, 1997. P. 109–112.

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

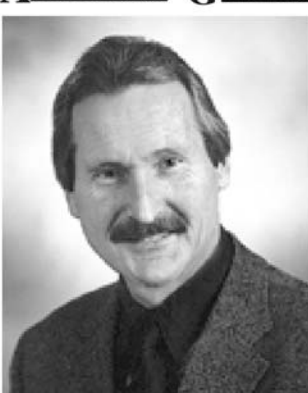
Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

ANTANAS GENYS

"Jūsų nekilojamo turto aptarnavimas nuo 1981"

PIRKIMAS ir PARDAVIMAS PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

MŪSŲ TĖVYNĖJE

LĖŠOS KELIAMS

Vyriausybė sausio 23 d. patvirtino š.m. Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimą, Lietuvos keliams paskiriant 1.599 mlrd. litų investicijų – 42% daugiau negu pernai. Pagrindinę Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų dalį – 420.1 mln. litų planuojama skirti valstybinės reikšmės keliams tiesti, modernizuoti ir taisyti (82% daugiau negu pernai) bei keliams priežiūrėti – 338 mln. litų (14% daugiau). Palyginti su 2007 m., 100 mln. litų išaugs vietiniams keliams ir gatvėms tvarkyti skiriamos lėšos – šiemet jos sieks 320 mln. litų. Planuojama, kad 2008 m. toliau gerės susisiektis rajoninės reikšmės keliais. Šiais metais numatoma išasfaltuoti 360 km rajoninės reikšmės žvyrkelių, arba 38% daugiau negu pernai. Šiems darbams bus skirtos Kelių priežiūros ir plėtros programos bei ES fondų paramos lėšos. Šiemet ypatinai bus rūpinamasi eismo saugos gerinimu – palyginti su 2007 m., šiam tikslui skiriamos lėšos išaugs daugiau negu dvigubai iki 51 mln. litų. Dalį šių lėšų numatoma panaudoti stacionariams greičio matuokliams įrengti. Pernai Lietuvos keliams buvo skirta apie 1.13 mlrd. litų.

LYGYBĖ DARBE

BNS žiniomis, Valstybinės jaunimo ir studentų agentūros užsakymu atlikta Lietuvos aukštųjų mokyklų absolventų apklausa rodo, kad nors studijuoja ir aukštąjį išsilavinimą įgyja daugiau moterų, darbo rinkoje jos užima blogesnes pozicijas ir uždirba gerokai mažiau negu vyrai. Abiejų lyčių absolventai pripažįsta, jog karjerą labiausiai lemia igyotos žinios ir profesiniai sugebėjimai (66%), pasitikėjimas savimi (52%). Moterys dažniau mano, jog tam įtakos turi pažintys, vyrai labiau pabrėžia palankias aplinkybes ir sugebėjimą atsistatinti reikiamu laiku reikiamoje vietoje. Tačiau vyrai dažniau negu moterys nurodo dirbantys geriau apmokamą darbą. 50% apklaustųjų nurodė ketinantys siekti karjeros, 57% sutinka, jog baigę tas pačias studijas ir būdami panašioje būklėje, bet priešingos lyties, jie būtų pasiekę tiek pat, kiek dabar. Moterys tokios nuomonės laikėsi dažniau, tuo metu vyrai mano, kad būdami priešingos lyties, jie būtų pasiekę mažiau. Daugumos (72%) absolventų vadovas darbe – vyras. Nors didesnė dalis tvirtina nematantys skirtumo dėl vadovo lyties, vyrai dažniau nei moterys pageidautų tos pačios lyties vadovo. 56% absolventų sutinka, jog jų darbovietėje

galimybė siekti karjeros yra vienoda tiek vyrams, tiek moterims. Vyrai dažniau linkę rizikuoti, jie dažniau renkasi geriau apmokamą darbą net ir nebūdami tikri, jog galės kokybiškai vykdyti pareigas. Pagrindine kliūtimi moterims siekiant mokslinių laipsnių tampa egzistuojantys įpratimai bei sunkumai derinant įvairius socialinius vaidmenis.

SAUGIAU MOKYKLOSE

Vilniaus miesto savivaldybė per ketverius metus į saugumą penkiose sostinės mokyklose investuos daugiau kaip 5.5 mln. litų. Mokyklose bus įrengtos stebėjimo kameros, aptvertos ir apšviestos mokyklų teritorijos, sutvarkyti moksleivių keliai į namus, rengiamos šviečiamosios smurto pasaugojimo veiklos. Pagal savivaldybės pradedamą įgyvendinti projektą „Saugi mokykla“, 2008-2012 m. moksleivių saugumą užtikrinančios priemonės bus įdiegtos 5 labiausiai nuo smurto kenčiančiose sostinės mokyklose. Jeigu programa bus veiksminga, ji bus įgyvendinta visose sostinės bendrojo lavinimo mokyklose. Moksleivių saugumą užtikrins profesionalūs saugos darbuotojai. Siekiant, kad į mokyklas nepatektų pašaliniai asmenys, mokyklos bus aptvertos ir jų teritorijos apšviestos, taip pat sutvarkyti ir apšviesti pagrindiniai keliai, kuriais moksleiviai eina į mokyklą ir iš jos. Smurto analizės rezultatai rodo, kad mokyklose dažniausiai smurtauja prieš jaunesnių klasių moksleivius (56% registruotų atvejų) arba prieš bendraklasius (24%). Mokytojų arba kitų mokyklos darbuotojų smurto atvejų prieš moksleivius pasitaiko mažiau – apie 10%. Bus organizuojami moksleivių ir mokytojų budėjimai bendrose mokyklų erdvėse, vykdoma šviečiamoji veikla.

UŽTERŠTAS UOSTAS

Olandijos laivo *Heron* įgula sausio 21 d. Klaipėdos jūrų uosto akvatoriją užteršė naftos produktais, skelbia BNS. Klaipėdos uosto vadovybė pranešė, kad likviduojant incidentą pavyko surinkti 0.95 kubinio metro naftos produktų, 23 kub. metrų emulsijos ir 1 kub. metrą naftuotų šiukšlių. Be to, kitą dieną įmonės Klaipėdos keleivių ir krovinių terminalas laivas „Sanitaras 13“ dar rinko nuo išsiliejusio dyzelinio kuro susidariusią plėvelę, nusiplaunantią nuo krantinų. Incidentas įvyko prie „Klaipėdos hidrotechnikos“ krantinės. „Heron“ įgula pripažino, kad dėl jos kaltės kuras išsiliejo pumpuojant jį iš vienos cisternos į kitą. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIuose

Dainuokite

Su dideliu malonumu perskaičiau *Tėviškės žiburių* 2007. XII.18 aprašymus apie atšvęstas chorų jubilieines šventes. Rašo V. Ruškienė ir N. Benotienė! Pagarba joms, nes retas iš mūsų pasidaliname savo džiugiais išgyvenimais spaudoje. Dainuojančių širdys nesensta, rašo V. Ruškienė apibūdindama gražų 13 metų choro „Daina“ veiklos jubiliejų. Perskaičius pagalvojau, kad reikėjo dar parašyti, kad ir klausančiųjų širdys atjaunėja sugrąžinant žiūrovus ir klausytojus iki pat jaunystės... net ir vaikystės laimingų dienų Lietuvoje. Nebuvau Klyvlande, bet buvau Toronte jubiliejiniame choro „Daina“ koncerte ir vėliau džiaugiausi, kad atvežė mums ir į Hamiltoną dalelę šio koncerto... Tai buvo jungtinis choro „Daina“ ir choro „Aras“ su solistais – D. ir V. Mašalu pasigėrėtinasis liaudies dainų koncertas. Mes Hamiltone ne tik klausėmės, bet ir pašokome, visiems drauge dainuojant ir choro vadovei muz. Lilijai Turūtaitei grojant akordeonu. Pasidžiaugėm, padėkojom dainuojantiems svečiams, mūsų kaimynams iš Toronto, bet spaudoje nutylėjome. O buvo gražu, labai gražu! Išreiškiant džiaugsmą ir dėkingumą už lietuvišką liaudies dainų mums padovanojimą koncertuose, ne vien jubiliejinėse šventėse, norisi pridėti prie šių V. Ruškienės ir N. Benotienės aprašymų spaudoje, kad ne tik dainuojant, bet ir klausant širdys nesensta, bet atjaunėja... Dainuokite... Lankykite mus dažniau... Padėkite mums išlikti jauniems! Repeticijos yra darbas, pasiaukojimas... klausymas dainuojančių yra tik džiaugsmas!

Hamiltono lietuviškos radijo „Gintariniai aidai“ laida, kuri šiemet sausio 13-tą minėjo 30 metų darbo jubiliejų, taip pat labai įvertiname lietuviškų chorų dainų įrašus plokštelėse (CD), nes norime, kad ne tik lietuviškas žodis, bet ir lietuviškos dainos pasiektų radijo klausytojus visame pasaulyje! Radijo laidose minint tautines ir religines šventes visi esame vieni kitiems labai reikalingi... Jūsų balsai pasiekia pasaulį dainuo-

Hamiltono lietuvių radijo valandėlės „Gintariniai aidai“ darbuotojos džiaugiasi 30 metų veiklos sukaktimi

jant ir meldžiantis už žuvusius Sausio 13-tą, Vasario 16-tą, Kovo 11-tą ir kitomis mūsų tautos tautinių ir religinių švenčių progomis.

„Gintariniai aidai“ aidai jau 30 metų, jeigu yra dar kas negirdėjo – neklausė, tai pakartotimes adresu: CFMU-FM 93.3 Mc Master universitetas. Lietuviška radijo laida transliuojama sekmadieniais nuo 13-14 val. (1 v.p.p. iki 2 v.p.p.), girdima ir Lietuvoje, internete CFMU.MCMAS-TER. CA. Kiekvieną sekmadienį mūsų radijo laidą puošia lietuviškos dainos – jūsų dainuojančių balsai! Dainuokite... Dainuokite... Būkite visada jauni!

„Gintariai aidai“, telefonas: 905 522-0328; el.paštas: liudastungevicius@sympatico.ca **Inf.**

Naujas „Tėvynės“ numeris

EDVARDAS ŠULAITIS

Prieš pat šv. Kalėdas Čikagoje *Draugo* spaustuvėje išspausdintas seniausios pasaulyje organizacijos – Susivienijimo lietuvių Amerikoje (SLA) – leidinio *Tėvynė* naujas numeris. Dvylikos puslapių spaudinyje yra nemažai su šia organizacija susijusios informacijos, o taip pat – bendro pobūdžio rašinių iš lietuviško gyvenimo lietuvių ir anglų kalbomis.

Pirmajame puslapyje rašoma apie SLA organizacijos ilgamečio garbės nario, Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus paskelbimą „Europos metų žmogumi“. Toliau randame rašinį apie ilgametį SLA bei kitų organizacijų veikėją a.a. dr. Joną Valaitį. Pristatomi JAV gyvenę kultūros veikėjai – daili-

ninkas V.K. Jonynas ir poetas B. Brazdžionis, kurie buvo iškelti Lietuvos pašto ženkluose.

Naujame laikraščio numeryje rašoma apie SLA vykdomosios valdybos posėdį Niujorke, kur buvo kalbėta apie organizacijos seimą 2008-aisiais, nustatytos ateities veiklos gairės. Seimą planuojama sušaukti 2008 m. lapkričio 7-8 dienomis Čikagoje arba Niujorke (vieta paaiškės vėliau). Laikraštyje yra ir oficialus pranešimas apie vykstančius rinkimus į SLA vykdomąją valdybą.

Tėvynė rašo ir apie dabartinį SLA pirm. Kęstutį Miklą, neseniai šventusį 85-ąjį gimtadienį. O istoriniu požiūriu labai įdomus Viliaus Žalpio rašinys apie senuosius lietuvius atei-

vius, įsikūrusius Vašingtono valstijos North Kittitas apskrityje. Laikraščio *Tėvynė* redaktorius – Edvardas Šulaitis. SLA organizacijos būstinė yra įsikūrusi Niujorko centre esančiuose SLA namuose (307 W. 30th Street, New York, NY 10001). Organizacijos sekretorė – Genevienė Meilūnas.

Kiti šios seniausios organizacijos nariai: Kęstutis Miklas, Saulius Kuprys, Lionginas Kapceckas, Nicholas Boxter (Bakšys), Vida Penikienė. Visi jie, išskyrus čikagietį adv. Saulių Kuprį, gyvena JAV rytinėje dalyje. Naujame numeryje organizacijos pirm. K. Miklas savo žodyje rašo apie reikalą papildyti jos eiles naujais nariais, ypač iš neseniai į šį kraštą atvykusių mūsų tautiečių. Įstojimo į SLA reikalu galima Čikagoje kreiptis skambinant Sauliui Kupriui 708 997-1861.

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ ĮAUGĘ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ◆ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ◆ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ◆ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ◆ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ◆ STERILŲS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON STE., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelė Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.

Ji mielai jums patarnaus.

Nemokamas 1-888-657-4844

Darbo 705-445-8143

Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

London, ON

A.a. EDMUNDAS ANDREWS (ANDRUKAITIS), pradėjęs 75-uosius, vėžio ligos nugalėtas, mirė Parkwood ligoninėje spalio 18 d., anapus pasekdamas seserį Vandą Naujokaitienę, mirusią 2007 m. birželio 26 d. Gimė Lietuvoje 1933 m. birželio 12 d. Iš jos karo audrų 1944-ais buvo išblokti. Su motina ir trimis seserimis atvyko Kanadon 1957 m. Dalyvaujant gau-siems giminėms ir artimie-siems, spalio 27 d. po Atminimo pamaldų McFarlane & Roberts laidotuvių namuose, Lambeth, ON, vestų Redeemer liuteronų bažnyčios pastoriaus Jeff Smith, pelenų urna artimųjų buvo palydėta į Woodland kapines, prie anksčiau mirusios motinos Marijos kapo, arti sesers Ernos Gocentienės. Liko sesuo Lydija, sūnus Eddie Andrukaitis su žmona Julija, duktė Evelyn van Beest, vaikaičiai Sophia, Adrian, Andrew ir dauge-lis giminaičių. Trys didžiosios kapinės Londone – Šv. Petro, Woodland ir Mount Pleasant – glaudžia lietuvių kilmės kanadiečius – katalikus, liuteronus. Lai jie džiaugiasi Visagalio globa.

E. Petrauskas

Wasaga Beach, ON

ŠIOS APYLINKĖS lietuvių pensininkų klubo žiniaraštis *Wasagos Pašvaistė* (gruodis 2007 ir sausis 2008) rašo, kad gruodžio 11 d. suėjimas praėjo jaukioj nuotaikoj, šventiškai išpuoštoį salėj. Buvo pasivaišinta gėrybėmis, pasidalinta dovanėlėmis ir juokais bei pasveikinti gruodžio mėnesio gimtadienininkai. Sveikinam naują narę p. Enskaitienę. Pensininkų klubo rengtas Naujų metų sutikimo pobūvis praėjo linksmai ir šeimyniškai – prie vieno stalo. Dalyvavo svečių iš arti ir toli, net iš Lietuvos, Vokietijos ir Toronto. Vakarą praėjo su juokais, bendra daina, šokiais ir pokštais. Ypatinga padėka programos atlikėjams: dainininkams Irenai, Elenai, Antanui, Alfredui ir Romui. Visus prajuokino “daktaras” Romas ir “sekretorė” Elena. Sausio 1 d. po Mišių visus pavaišino me Naujų metų pobūvio “liučiais”. Sausio 5 d. Pensininkų klubo mėnesinį suėjimą pajvairino iš Lietuvos pirmą kartą atvykę žymūs dainininkai – Sandra Vališkienė ir Alvydas Lukoševičius “Obuolys”. Po koncerto visi buvo pavaišinti tortais bei kitais saldumynais ir pasveikinti sausio mėnesio gimtadienininkai. Kitas klubo suėjimas bus vasario 5 d. (Užgavėnės). Kep-sime bulvinius blynus ir lieti-nius. KB

SKAITYTOJAI PASISAKO

Tegu šilta šv. Kalėdų dvasia išlieka visus metus. Gražių ir stebuklingų Naujųjų metų!

www.lietuviams.com

KAIP BITELĖS...

Mieli *Tėviškės žiburių* skaitytojai, redaktoriai, korespondentai, visi tie, kurie kaip bitelės nešėte į korį savo darbo vaisius dėl to, kad savaitraštis *Tėviškės žiburiai* aplankytų kiekvieną tautietį. Linkiu laimės nuostabiausių akimirkų, lūkesčių ir vilčių išsipildymo. Tėlydi jus Dievo palaima ir toliau darbuojantis tokia me darbščiame ir nuostabiame kolektyve.

Už ateitį vaikų, ramias dienas senelių / Darna ir santarvė šeimo-se tegu žydi. / Už tai, kas žmogų žengt į priekį kelia, / Palaima Dievo jus visus tėlydi.

Pagarbiai, Elena Ramoškaitė-Dekaminavičienė, Kazlų Rūda

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Tilžės akto paminėjimas įvyko 2007 m. gruodžio 3 d. Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės namų patalpose Čikagoje. Jį surengė Mažosios Lietuvos draugija Čikagoje. Ižanginį žodį tarė prof. Jurgis Ansysas, primindamas įvykio reikšmę Lietuvai ir Rusijos valdžioje esančiai dabartinei Mažajai Lietuvai. Sugiedotas Lietuvos himnas. Invokaciją sukalbėjo Ziono lietuvių liuteronų parapijos klebonas kun. Valdas Aušra. Mažosios Lietuvos tautinės tarybos aktą, pasirašytą 1918 m. lapkričio 30 d. Tilžėje, reikalaujantį šį kraštą prijungti prie Didžiosios Lietuvos, perskaitė jaunimo atstovė Gabrielė Aušraitė. Minutės tyla pagerbti visi ko-voje žuvę bei mirę mažlietuviai, Tilžės akto signatarai. Mažosios Lietuvos draugijos ir fondo tarybos pirmininkas Vilius Trumpijonas skaitė paskaitą *Lietuvybė Mažonoje Lietuvoje – nuo Tilžės akto iki šių dienų*.

Čikagos Mažosios Lietuvos draugija telkia lėšas Karaliaučiaus krašto lietuvybei remti. Iš šių lėšų remiamos šio krašto lietuviškos mokyklos, vaikų stovyklos, jaunimo tautinių šokių ir dainų ansambliai. Pats V. Trumpijonas beveik kiekvienais metais aplanko šio krašto tautiečius. Po paskaitos kalbėjo svečias iš Lietuvos dailininkas Romas Borizovas, kurio akvarelių paroda tuo metu vyko Jaunimo centro Čiurlionio meno galerijoje. Jo kalbos tema – *Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės kultūros paminklai*. Jis priminė, kaip sovietiniais laikais Karaliaučiaus krašto istorinis paveldas buvo apleistas, tiesiog naikinamas. Daug šventovių, pilių bei svarbių istorinių pastatų virto griuvėsiais. Tik pastaruoju metu susirūpino gyventojai atstatyti istorinę vertybę. Bet esą trukdymų iš Maskvos. Minėjimas baigtas Mažosios Lietuvos himnu – *Lietuviais esame mes gimę*.

Australija

Praeitų metų Melburno lietuvių parapijos apžvalginį susirinkimą (2007.XI.25) Lietuvių Namų patalpose pasveikino parapijos tarybos pirm. H. Antanaitis, maldą sukalbėti pakvietė šios parapijos vadovą kun. A. Šimkų. Susirinkimui pirmininkavo D. Levickienė, sekretoriavo L. Vilkišienė. Pastaroji perskaitė ir praeito susirinkimo protokolą. Metinį tarybos pranešimą padarė H. Antanaitis. Jis pasidžiaugė, kad parapijiečiai dosniai aukoja. Likus pinigų nuo vieno sumanymo, buvo pasiūlyta vietinės parapijos, kurios šventovėje meldžasi, klebonui šventovėje įrengti ką nors lietuviško. Už gerai atliktas pareigas dėkojo il-

gamečiam išdininkui Z. Augaičiui, kuris dėl ligos turėjo pasitraukti iš šių pareigų. Sėkmės linkėjo naujai išdininkei S. Simutytei-Otterli. Pastaroji padarė izdo pranešimą, o revizijos komisijos pranešimą perskaitė E. Sidlauskas.

Kun. A. Šimkus padėkojo parapijiečiams už kasdieninį uolų dalyvavimą pamaldose. Paragino parapijiečius aukoti Pasaulio jaunimo dienoms, kurios įvyks š.m. liepos 14-18 d.d. Sidney mieste. Į Melburną atvyks svečių, kuriuos reikės deramai priimti. Toliau vyko organizacijų pranešimai. Padėkota parapijiečiams, kurie skaito ir remia laikraštį *Tėviškės aidai*, einantį jau per 50 metų. Laikraštis dar ketina kurį laiką išsilaikyti. Parapijos choro vadovė Z. Prašmutaitė nusiskundė, kad dėl amžiaus ir ligų mažėja choro gretos. Kartais per Mišias gieda “Darnos sesės”, o vargonininkė R. Mačiulaitienė pavaduoja D. Levickienė. Parapijoje veikia Kat. moterų draugija, kurios pirm. H. Statkuvienė kvietė moteris jungtis į šią draugiją. Dar veikia Rožinio būrelis – vadovė V. Jablonskienė. Pateiktas statuto tekstas daugumai buvo nepriimtinas. Sprendimas atidėtas kitam kartui. Parapijos tarybą sudaro: H. Antanaitis, S. Simutyte-Otterli, A. Klimas, P. Kviecinskas ir Rūta Kenny.

Gudija

Praėjusių metų pabaigoje Vilniaus rotušėje įvyko Gervėčių krašto dienos. Buvo surengta Gervėčių krašto liaudies menininkų ir Rimdžiūnų vidurinės lietuvių mokyklos moksleivių dirbinių paroda, teikiama informacija apie Gervėčių krašto tautiečius, jų kultūros ir švietimo centrą Rimdžiūnuose, apie lietuviškos mokyklos dabartį ir ateitį. Įvyko ir šio krašto geradarių pagerbimas, “Gervėčių” klubo, Gervėčių krašto folklorinio ansamblio bei Gervėčių krašto lietuvių bendruomenės dvidešimtmečio paminėjimas ir vakarienė. Renginį organizavo “Gervėčių” klubas, draugija Gervėčių takas ir Vilniaus rotušė.

Lietuvos godose rašoma apie Gervėčių krašto veikėją Marytę Urbonavičiūtę, švenčiančią 60 metų sukaktį. Ji yra duktė žemdirbių Vlodo ir Anelės Urbonavičių, gyvenančių Gėrių kaime. Baigusi Moledėno ekonomikos planavimo technikumą, dirbo finansinėje srityje Naujoje Vilnijoje. Vėliau gilino žinias Maskvos kooperacijos institute. Penkiolika metų dirbo “Lietkoopsajungoje”. Per visą laiką neužmiršo savo gimtinės – jos ryšiai su Gėrių kaimu yra tvirti, šilti ir glaudūs. Ji priklauso “Gervėčių” klubui, daugelį metų paaukojo šio klubo veiklai, būdama ir jo pirmininko pavaduotoja. JA

Šlienavos šventovė. Šlienava – gyvenvietė Kauno marių pusiasalyje, netoli kelio iš Girionių į Žiegdrius. Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo šventovė yra medinė, gana originali. Lauko pusėje nemažai šventųjų statulų, o viena statula žvelgia iš šventovės balkono žemyn. Šventovė pastatyta 1959 m., teisingiau – perstatyta Kampiškių kaimo šventovė, kuri atsidūrė tuo metu pradėtų formuoti Kauno marių dugne.

Zita Bilevičiūtė

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosaviuose namuose -

TALKA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 55 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd.pal.čekių sąsk. iki ..0.75%
santaupas1.00%
kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%
INDĖLIAI:
90 dienų indėlius2.50%
180 dienų indėlius2.50%
1 m. term. indėlius4.00%
2 m. term. indėlius4.00%
3 m. term. indėlius4.10%
4 m. term. indėlius4.20%
5 m. term. indėlius4.35%
RRSP ir RRIF (Variable)1.00%
1 m. ind.4.00%
2 m. ind.4.00%
3 m. ind.4.10%
4 m. ind.4.20%
5 m. ind.4.35%

PASKOLAS
Asmenines nuo8.50%
nekiln. turto 1 m.6.80%

• *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai*

• *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdienę informaciją apie nuošimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELE - INTERAC KORTELE
TINKLAPIS: www.talka.ca

Kalėdos ir Naujųjų metų šventės mums primena, kad kai kurie dalykai nuolatos grįžta, kartojasi. Pasižvalgykime po sausio dangų giedriomis naktimis. Jame pamatysime tūkstančius švieselių – sužibusių tolimųjų žvaigždžių. Pamatysime, kaip neskubėdamos, tarytum iškilmingam žiemos dangaus paradui, rikiuojasi planetos: Saturnas, Venera, Marsas, Jupiteris, Merkurijus. Romėnai sausį laikė dviveidžio dievo Januso mėnesiu (lotynų k. Januarius). Jie tikėjo, kad jaunuojų savo veidu Sausis žiūrįs į ateitį, o senuojų į praeitį. O kodėl lietuviai jį vadina sausio mėnesiu? Mat šiuo metu Lietu-

Po sausio dangum

RASA NORKUTĖ

voje dažnai būna gili žiema, sninga smulkiu nuo šalčio ir žvarbaus vėjo pustomu sausu sniegu.

Būna “šiltų” sausio dienų, kai tyliai, tyliai krenta snaigės, sukasi rateliu susikibusios ar pavieniui ir baltu pūku leidžiasi ant medžių šakų. Vakarėjančios saulės atšvaituose snaigės atrodo tarsi auksas, deimanto žvaigždutėm padabintas. Jos įvairiausio dydžio: šešiakampės, plonytės ir apvalios, šakotos ir penkiakampės kristoliniais kampiniukais

tviska. Ypač iškilmingai jos skraido miške, kur tyloje girdėti nuostabi ir šilta snaigių muzika. Ji užburia žiemos mišką. Pažvelkime į eglį būrelį – juk tai pasakų rūmai, pasipuošę daugybe kuorų.

Šis gražus mėnuo rengiasi balta spalva. Kai kada būna margas kaip girių genelis. Vieną dieną žemę užkloja sniegas, kitą dieną lietus nuplau-na. Kokį apsiaustą dėvi 2008-ųjų metų sauis? Sausio išdai-gos labai nepatinka mūsų kiš-ke-liams – albinosams. Savo

tamsius kailinėlius jie pradeda baltinti dar lapkričio pabaigoje. Besniegiamė sausyje balti kiškėliai iš toli švyti. Mūsų giriose, o kartais ir gyvenviečių klojimuose žiemoja ir kiti kailinukų spalvą keičiantys sezoniniai albinosai – žebenkštys ir šermuonėliai. Yra ir baltų kuosų, varnų, žvirblių, stirnų bei ančių. Toks jau tas mūsų sauis.

Jeigu gamtoje šventė, švėskime ją kartu su katalikų šventėmis. Štai sausio 1-oji – Naujųjų metų ir Dievo Gimdytojos šventė, anksčiau vadinta Jėzaus vardadieniu. Pirmoji Naujųjų metų diena – sausio pirmoji – Taikos diena. Senajame Testamente skelbiama – iš Mergelės gims Kūdikis, kuris bus Dievo dovanota Taika. Sausio septintoji – Viešpaties apsi-reiškimo diena. Rytų Bažnyčia sausio šeštąją švenčia Viešpaties užgimimą – Viešpaties apsi-reiškimą Pasaulio Žmogumi.

Trijų Karalių apsilankymas pas Užgimusių – švenčiama sekmadienį. Trijų išminčių kelionė šviečiant Šiaurės žvaigždei mums primena, kad gimęs prakartėlėj Kūdikėlis Jėzus nėra vien Marijos ir Juozapo sūnus. Jis – mūsų visų! Per dykumą, kur kepintė kepina negailestinga dykumų saulė, iš Rytų šalies keliavo karavanas Palestinos link – į maža Betliejaus miestelį. Trys karaliai atnešė brangių dovanų: aukso, smilkalų ir miros.

Sausio 8-oji – Viešpaties krikšto šventė – suaugęs Jėzus iš Jono Krikštytojo priėmė Atgailos krikštą. Evangelijoje pažymima, kad iš dangaus balandžio pavidalu nusileido Šventoji Dvasia ir kartu su

Šventuoju Tėvu paskelbė, kad Jėzus yra numylėtas Dievo sū-nus. Sausio 14-ąją Jėzus dalyvavo Kanos vestuvėse ir vandenį paverčia vynu, linkėdamas kiekvienam žmogui laimės ir džiaugsmo. Tą tikrą laimę ir džiaugsmą mūsų tauta pajuto Kovo 11-ąją. Tačiau po jos atėjo Sausio 13-oji – Lietuvos Laisvės gynėjų diena, kuri niekada neleis pamiršti – laisvę reikia išsikovo-ti, ginti ir branginti.

1918 metais buvo išleistas į lietuvių tautą toks atsišauki-mas: “Būrių būriais eikime iš kaimų, viensėdžių, miestų ir miestelių, eikime iš viešų Lie-tuvos kraštų Laisvės ir Tėvy-nės ginti. Stokim pirmi drąsiai į kovą! Drąsiai be baimės, kaip mūsų tėvai ir sentėviai. Užstokime priešui kelią, pakilkime į žygį už mūsų Motiną Tėvynę, už Lietuvos Valstybę”. Tie žodžiai tapo gyvi ir Sausio 13-ąją. Sostinės gyven-tojai, jaunimas bėgo ten, kur pasigirdo šūviai. Skubėjo ginti sostinės, tiesiog plikomis ran-komis pasitiko priešus. Garbė jiems, gynusiems savo miestą. Garbė kritusiems nelygioje kovoje už laisvę.

Paskutinę sausio dieną – Kristaus Paaukojimo šventė – Grabnyčios. Ji švenčiama nuo IV šimt. Nuo 404 metų ją įve-dė popiežius Gelezijus I. Šventės pavadinimas “Grabnyčios” atsirado nuo tą dieną pašventintos žvakės vartojimo perkūnijos metu. Prisiminę Sausio 13-ąją, pagerbę žu-vusiuosius ir likusius gyvus kovo-tojus, dar kartą pasidairykime į žvaigždėtąjį sausio dangų, padėkokime Dievui ir gynu-siems mūsų laisvę.

“Pėdos sniege” aut. R. Diesel (Klaipėda)

Ntr. www.iFoto.lt

NUSIŠYPSOKIM, PASIŠAIPYKIM...

Apie blaivybę ir girtuoklystę

• Blaivystės plėtrai labiausiai kenkia saikingai geriantieji; patraukliai atrodo gražios taurės ir jų grakštus kilnojimas, spalvingas ar skaidrus skystis jose, tostų palinkėjimai. Patvoryje gulintis ar “bambalį” žindantis girtuoklis veikia atstumiančiai.

• Net beviltiškas alkoholikas sunkiai prisipažįsta toks esąs. Jis save įvardija mėgėju – “alkoholistu”, tarsi sportininku (plg. štangistu, futbolistu).

• Girtuoklis, paklaustas kodėl jis geria, atsakė: “Geriu, nes alkoholis skystas, jei būtų kietas, graužčiau”.

• Rūkantis paauglys paklaustas ar dažnai rūko, atsakė: “Rūkau, kai išgeriu”.

• Skęsta ir pagalbos šaukiasi girtuoklėlis. Praeivis klausia: “Ar ‘krūminė’ varyti moki?” “Moku, moku” – atsako skęstantysis. Praeivis palinki sėkmingai nus-kęsti, kad ne plaukti, o krūminę varyti mokėsi.

• Kompanijoj atsisakyti gerti nesunku pasakius: “Nuo vienos taurelės būnu linksmas, nuo dviejų – kvailas, nuo trijų – ligonis. Kas gi belinkės būti kvai-liu ar ligonių?..”

• Tarp girtuoklių ilgaamžiškumas – išimtis. Išimčių pasitaiko: visą gyvenimą gėręs Anglijos žvejys, ta-čiau sulaukęs per šimtą metų, ant būsimo savo antka-pio paprašė užrašyti: “Jis taip baisiai gėrė, kad net mirtis jo šalinosi”.

• Sovietmečiu negėrė tik ligoniai ir pelėdos. Li-goniai negėrė iš negalios, pelėdos – kad naktį alko-holio parduotuvės būdavo uždarytos. Pastaruoju me-tu Lietuvoje pelėdos išnyko...

• Jei pajutai priklausomybę nuo alkoholio, gerk dažniau ir daugiau; proto prašviesėjimo valandėlę, jei dar yra jo ir valios likučiai, gal susimąstysi ir liau-sies.

• Jei tavo šunimi pavadins 99 kartus, šimtąjį kar-tą taip pavadinus pradėsi loti. Analogiškai veikia al-koholio reklama.

Negerkit, broleliai ir seselės, ne tik antros ir trečios, venkite ir pirmos; nesusipyksite su proteliu, būsite sveiki, todėl ir linksmi! **Algimantas Zolubas**, Vilnius

Dainuojančiai “Gajai” penkeri

Alytuje veikiančios savanorių grupės “Gaja” vadovė Kazytė Morkeliūnienė (pirmoji iš k.) susirinkime 2007.XI.6

ANTANINA URMANAVIČIENĖ

Paskutinio 2008 m. vėlyvo ru-dens mėnesio lapkričio 6-ąją Aly-taus miesto neigaliųjų savitarpio pagalbos savanorių grupės “Ga-ja” nariai susirinko į Alytaus miesto bendruomenės užimtumo dienos centrą paminėti savo pen-kerių metų vokalinio ansamblio “Gaja” metines, taip pat prisi-minti grupės “Gaja” prieš septy-nerius metus įkūrimą ir tikslus.

Pabendrauti su “Gajos” sa-vanoriais ir juos pasveikinti atvy-ko Alytaus miesto savivaldybės vicemerė Nijolė Makštutienė, sekretorė Rima Rakauskienė, Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugijos Alytaus komiteto sek-retorė Roma Varnelienė, Alytaus

darbo rinkos mokymo ir konsul-tavimo tarnybos direktorė Ra-mutė Orenienė, Bendruomenės užimtumo dienos centro direkto-rė Daiva Markinienė, Alytaus miesto neigaliųjų draugijos pir-mininkė Jūratė Kamičaitienė.

Graziais, lyriniais posmais pradėjo renginį ir jam vadovavo Ingutė Rakauskienė. Pranešėja, Alytaus miesto neigaliųjų savi-tarpio pagalbos savanorių grupės “Gaja” vadovė Kazytė Morkeliū-nienė kalbėjo, kad prieš 7-erius metus įsteigti šią grupę pasiūlė R. Orenienė. Ji, būdama sociali-nių mokslų daktarė, psichologė, gerai suprato, kokie neigalieji yra jautrūs ir pažeidžiami. Jie kenčia nejausdami žmogiško ar-tumo, šilumos, atjautos. Labiau

nei negalios ar užgriuvusios bė-dos juos kamuoja ir žlugdo vie-natvė. Jiems padėti, juos suprasti, geru žodžiu paguosti reikėjo įsteigti savanorių grupę. Jos pa-grindiniai tikslai – plėtoti mieste gyvenančių neigaliųjų vienišų žmonių bendruomenės susitelki-mą, savitarpio pagalbos teikimą.

Susirinkusieji klausėsi dainų. O dainavo Panemunės vidurinės mokyklos Bronislavos Tamuly-nienės parengti auklėtiniai, Čes-lovo Liūdžiaus vadovaujamas “Vijos” vokalinis ansamblis, taip pat “Gajos” vokalinis ansamblis, kurį parengė Birutė Serbentienė. Eilės skaitė M. Jaciunskienė. Kalbėjo, sveikinimo žodžius tarė, gėlių įteikė svečiai. Savo darbo patirtimi dalijosi grupės nariai.

Nacionalinė M. Mažvydo biblioteka Vilniuje

Ntr. DELFI

Išeivijos gyvenimo pulsas – M. Mažvydo bibliotekoje

Atkelta iš 3-čio psl.

S. Vėlavičienė naujų emigrantų leidžiamų laikraščių sėkmės ir kokybės formulę apibūdina gan paprastai, pasak jos, svarbiausia sugebėti suderinti, prisivilioti ne tik naujai atvykusius, bet ir senosios išeivijos kartos gerai rašančius žmones bei kuo daugiau žinių skelbti iš pačių emigrantų gyvenimo, o ne iš pasaulio ar perspausdinti straipsnius iš Lietuvos žiniasklaidos.

Beje, čia pašnekovė pastebi ir gan skaudžią problemą – užsienio lietuvių spaudoje neretai labai grubiai pažeidžiamos autorių teisės, straipsniai leidiniuose perpublikuojami ne tik, kad be autoriaus ar pirminio leidinio sutikimo, bet dažnokai ir apskritai be nuorodos į tą šaltinį. Bibliotekininkė pasakojo, jog įdomiausius, didžiausius straipsnius jie aprašo į savo internetines duomenų bazes. Tačiau neretai iš kai kurių užsienio lietuvių laikraščių nėra ką aprašinėti, nes originalių, autorinių straipsnių, nepublikuotų Lietuvos žiniasklaidoje ten beveik visai nėra. “Pavyzdžiui, iš *Čikagos aid*o nėra ką aprašyti, nes dauguma jų straipsnių yra tiesiog pasisavinti iš Lietuvos spaudos...” – konstatuoja S. Vėlavičienė.

Pašnekovė pasakojo, kad iš naujųjų išeivių leidžiamų leidinių Amerikoje, kol kas dar nėra nė vieno žurnalo, žurnalas buvo atsiradęs Europoje. 2006 metais Airijoje pasirodęs žurnalas vadinosi *Emigrantas*. “Išėjo trys labai patrauklūs spalvoti numeriai, su gerais autoriniais straipsniais, bet, matyt, tai buvo pernelyg didelė prabanga. Manau, kad

tokį žurnalą leisti buvo dar per anksti”, – kalbėjo pašnekovė. Amerikoje išeivių spauda turi senas tradicijas, o štai Europoje įvyko visai naujų dalykų šioje srityje. “Jungtinėje Karalystėje naujai atvykę lietuviai rado du labai susilpnėjusius leidinukus – *Europos lietuvių* ir *Britanijos lietuvių balsą*. Žinoma, kad čia naujųjų atvykėlių poreikiams tinkamos spaudos niša buvo visai tuščia”, – prisimena S. Vėlavičienė.

Tačiau pasak specialistės, JK skirtingai nei Amerikoje pradžioje radosi ne informacinio-reklamino pobūdžio leidiniai, o imtos leisti *Londono žinios*, kurios iškart patraukė dėmesį turinio įvairove ir autorinių straipsnių gausa. Aki vaizdu, kad nepavyko pritraukti pakankamai reklamos ir jos išsilaikė gan trumpai. Tiesa, po kelių metų pasirodė tokio pat pavadinimo laikraštis, tačiau jo leidėjai nuo pat pradžių pažymėjo, kad su pirmosiomis *Londono žiniomis* neturi nieko bendro.

Naujosios *Londono žinios* jau skirtos platesnėms masėms, jose mažiau autorinių straipsnių, daugiau lengvų pasiskaitymų ir, žinoma, reklamos. “Šis laikraštis eina iki šiol ir pamažu jo kokybė gerėja”, – konstatavo S. Vėlavičienė. Nuo 2004 metų Londone pradėjo eiti ir kitas laikraštis – *Infozona*. Neseniai jo vyriausia redaktore tapo rašytoja Zita Čepaitė, tačiau Lituanikos skyriaus vedėja sako, kol kas radikalių teigiamų permainų *Infozonoje* nepastebėjusi. Pašnekovė taip pat paminėjo ir Londono Šv. Kazimiero lietuviškos parapijos leidžiamą biuletenį *Veni*,

kuris nors ir pasirodo nelabai reguliariai, tačiau per metus išeina bent kokie 10 numerių.

Atskirai S. Vėlavičienė aptarė Airijos lietuvišką spaudą, nes iki tol nei lietuvių, nei lietuviškos periodikos šioje šalyje nebuvo, mat Airija buvo neturtingas kraštas. Pirmiausia čia 2004 metų rugsėjį atsirado *Lietuvis*. Po metų pradėjo eiti kitas lietuviškas laikraštis – *Saloje*. *Saloje* nuo pat pradžių išsiskyrė tuo, kad jame yra daugiau autorinių straipsnių apie čionykščių lietuvių gyvenimą”, – sakė pašnekovė.

Paklausta iš kur semiasi tokio užsidegimo savo darbui, S. Vėlavičienė, tikino, jog ji tarsi kolekcionierė, tik laimei laikraščius, žurnalus ir knygas renkanti ne sau, o visuomenei, tad ir jėgų, noro ar net azarto tikrai nestokojanti. Pašnekovė pabrėžė, kad patys leidėjai turėtų būti suinteresuoti, jog jų laikraščiai, žurnalai ar knygos pasiektų Lituanikos skyrių, nes niekur kitur jie nebus taip gerai saugomi ateities kartoms, kaip čia. Į Lituanikos skyrių užsuka įvairūs žmonės, kaip jau buvo pastebėta, išeivijos spauda domisi įvairius tyrimus atliekantys, mokslinius darbus rašantys žmonės, pasiskaitinėti spaudos ateina ir Lietuvoje apsigyvenę buvę išeiviai. Kitaip sakant, norint pajusti išeivijos gyvenimo pulsą – pravartu užsukti į Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Lituanikos skyrių, kur vienoje vietoje galima paskaityti tiek Australijos, tiek Lenkijos, tiek Švedijos, tiek JAV, tiek senosios, tiek naujosios emigrantų bangos spaudą ir sužinoti kuo jie gyvena.

www.lietuviams.com

Trijų tautinių šokių grupių Toronto “Gintaro”, Toronto “Atžalyno” ir Hamiltono “Gyvataro” koncerto atlikėjai 2007 m. gruodžio 1 d. Toronto Lietuvių Namuose

Ntr. K. Poškaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Tenoras Sergejus Larinas mirė š.m. sausio 13 d. Bratislavos ligoninėje eidamas 55-uosius gyvenimo metus. Prieš trejetą metų jam buvo padaryta kepenų persodinimo operacija, po kurios solistas sunkiai kalbėjo. Tačiau po kurio laiko jis vėl atnaujino savo karjerą. S. Larinas baigė Virgilijaus Noreikos klasę Lietuvos valstybinėje konservatorijoje ir 1981 m. sėkmingai debiutavo Lietuvos operos scenoje Giuseppe Verdi operoje *Traviata* Alfredo vaidmeniu. Sudaręs sutartį su Slovakijos valstybiniu operos teatru, netrukus su žmona dainininke Lilija Deksynte persikėlė į Bratislavą. Turėdamas nepaprastai gražų balsą, netrukus buvo pakviestas dainuoti Niujorko “Metropolitan”, Londono “Covent Garden”, Milano “Teatro alla Scala” ir kitose Italijos, Prancūzijos, Vokietijos, Austrijos operų scenose, Salzburgo festivalio spektakliuose. Solistas neaplenkė ir Lietuvos – dainavo Valstybiniame operos ir baleto teatre, koncertavo su Lietuvos simfoniniu orkestru. S. Larino nuopelnai Lietuvoje buvo įvertinti Operos bičiulių “Kipro” apdovanojimu bei DLK Gedimino ordino Karininko kryžiumi.

Pirmoji lietuvių dailės paroda Vilniuje Vileišių rūmuose įvyko 1907 metais. Tuomet buvo įsteigta ir Lietuvių dailės draugija, tarp kurios steigėjų buvo dailininkai M.K. Ciurlionis, Antanas Žmuidzinavičius, Petras Rimša, Petras Kalpokas. Tų įvykių šimto metų sukakties proga praeitų metų rudenį per Lietuvą keliavo dailės paroda *Lietuvių dailės atgimimo šimtmetis*. Joje buvo išstatyti skaitmeninės spaudos būdu atkurti M.K. Ciurlionio, A. Žmuidzinavičiaus, P. Rimšos, P. Kalpoko, J. Zikaro, A. Jaroševičiaus, J. Vienožinskio, A. Varno, K. Sklėriaus ir kitų dailininkų kūriniai, tilpę dvylikoje stendų. Parodos meno kūrinius papildė Lietuvių dailės draugijos veiklos nuotraukos ir dokumentai, spaudos leidinių kopijos, draugijos narių biografijos ir kūrybos aprašymai. Paroda apkelia Vilnių, Klaipėdą, Tauragę, Alytų, Marijampolę, Kauną, Uteną, Šiaulius ir Panevėžį.

Onė Baliukonė, poetė, rašytoja, 2007 m. lapkričio 19 d. po sunkios ligos mirė eidama 60-sius gyvenimo metus. Gimė Kančėnų kaime, Alytaus rajone. Vilniaus universitete baigusi lietuvių kalbos ir literatūros studijas, dirbo žurnalo *Moksleivis* ir savaitraščių *Dialogas* bei *Die-novidis* redakcijose. Nuo 1975 m. Lietuvos rašytojų sąjungos narė. Pirmoji jos eilėraščių knyga *Laukinės vaivorykštės* pasirodė 1971 metais. Vėliau sekė eilėraš-

čių rinkiniai *Viltis*, *Iš kelio dulkių*, *Tėve mūsų gyvenime*, *Kelionės fragmentai*, *Vaduok*, *Bokštai*, *Elgetaujanti saulė*, *Neregio sodai*, *Akmuva*, apybraižų rinkinys *Ant sapnų tilto*, pasaka *Kopų karalienė*. 1983 m. laimėjo “Poezijos pavasario” laurus, 1998 m. – Lietuvos vyriausybės meno premiją, 2002 m. – Vilniaus klubo ir Vilniaus televizijos literatūrinę premiją už knygą *Širdies neatskiriamasis Monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas mūsų atsiminimuose*, 2003 m. – P. Širvio literatūrinę premiją už poezijos rinktinę *Akmuva*, o 2004 m. – Valstybinę kultūros ir meno premiją.

Kino režisierius Audrius Stonys Italijos Florencijoje vykusiame kino festivalyje “Festival dei Popoli” buvo apdovanotas “Lorenzo di Medici” prizų už filmą *Ūkų ūkai*. Prizą skyrė Florencijos universiteto studentų *jury* komisija. Skiriant prizą buvo pažymėta, kad *Ūkų Ūkai* apgaubia žiūrovą garso ir vaizdo harmonija. Tai jau trečias tarptautinis filmo apdovanojimas. Filmas anksčiau yra laimėjęs pagrindinį Ispanijos Bilbao kino festivalio prizą “Auksinį Mikaldį” ir Slovakijos Trenčino kino festivalyje – geriausio trumpo metražo filmo prizą. Vienas iš labiausiai žinomų Lietuvos kino režisierių A. Stonys yra sukūręs 13 filmų ir laimėjęs daugelį tarptautinių apdovanojimų, stažavęsis Jono Meko kino antologijos archyve Niujorke.

Ramintos Šerkšnūtės, vienos produktingiausių jaunosios kartos lietuvių kompozitorių, simfoninis kūrinys *Kalnai migloje* skambėjo Hongkonge, Pasaulio muzikos dienose, kurios vyko 2007 m. lapkričio 22-gruodžio 1 dienomis. Kūrinį atliko Hongkongo menų akademijos simfoninis orkestras. Festivalyje dalyvavo daugiau nei 200 kompozitorių, muzikologų ir mokslininkų iš 70 valstybių. 2007 m. buvo pristatyta daugiau nei 150 įvairiausių stilių šiuolaikinių kompozitorių kūrinių, renginio metu vyko ir muzikologų simpoziumas.

Pasaulio muzikos dienas rengianti Pasaulio šiuolaikinės muzikos draugija yra viena iš seniausių tarptautinių kultūros tinklų, gyvuojanti nuo 1922 metų ir turinti galias tradicijas. Lietuva šios draugijos nare tapo dar prieš II Pasaulinį karą ir po 50 metų pertraukos atnaujino savo narystę atkūrus nepriklausomybę. Šių metų Pasaulio muzikos dienos vyks Vilniuje. Tai bus pirmas toks didelis naujosios muzikos renginys Rytų Europoje. Šiam renginiui paskelbtame užsienio kompozitorių kūrinių konkurse atrinkta apie 40 kūrinių iš visų pasaulio žemynų. **GK**

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

3 Resurrection Rd. Toronto, Ontario M9A 5G1
Tel.: 416-532-3400 Fax: 416-532-4816
Anapilyje: Tel.: 905-566-0006 Fax: 905-566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 12 v.d. iki 7 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 84 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	2.50%
180-364 d. term. ind.	2.50%
1 metų term. indėlius	3.00%
2 metų term. indėlius	3.30%
3 metų term. indėlius	3.35%
4 metų term. indėlius	3.50%
5 metų term. indėlius	3.60%
1 metų "cashable" GIC	3.25%
1 metų GIC-met. palūk.	3.75%
2 metų GIC-met. palūk.	4.00%
3 metų GIC-met. palūk.	4.25%
4 metų GIC-met. palūk.	4.30%
5 metų GIC-met. palūk.	4.40%
RRSP, RRIF "Variable"	2.50%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	4.40%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	4.60%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.70%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.75%
Taupomąją sąskaitą	0.75%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	1.25%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	3.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	6.75%
Sutarties paskolas nuo	6.75%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	6.05%
2 metų	6.30%
3 metų	6.50%
4 metų	6.55%
5 metų	6.60%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų ...	5.75%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

KELIAUJANT Į EUROPA NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI

AMEX EURO ČEKIŲ

NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

Prisikėlimo kredito kooperatyvo valdyba

PRANEŠA,

kad 2007 metus užbaigė sėkmingai ir dalį pelno sugrąžino savo nariams:

* taupytojams išmokėjo **30%** papildomų palūkanų už visas santaupų palūkanas, prirašytas iki 2007 metų pabaigos ir

* skolininkams sugrąžino **15%** palūkanų už visas palūkanas, sumokėtas kooperatyvui iki 2007 metų pabaigos.

IŠ VISO GRAŽINTA NARIAMS \$796,700

Sugrąžintos palūkanos yra įrašytos narių taupomosiose sąskaitose

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos 'PARAMOS')

Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885

Kviečiame mažus ir didelius!

FSFG Realty Corp. BROKERAGE*

5650 Yonge Street, Suite 1508
Toronto, ON M2M 4G3

Laima Slizauskas

pirkimo ir pardavimo atstovė

Ruošiatės pirkti namą? Kreipkitės, nenusivilsite.
Turite sunkumų gauti paskolą? Kreipkitės, padėsime.

TEL: 416-227-2000 416-803-9133 (neš.)
FAX: 416-227-2008 el.paštas: laimaslz@yahoo.ca

*Independently Owned and Operated, REALTOR®

Lietuvių šaulių sąjungos išeivijoje LŠSI centro valdybos dalis: iš k.: Mykolas Abarius, vadas; Regina Juškaitė-Svobienė, spaudos-info vadovė; vado pavaduotojas Jonas Šostakas; vyr. kape-lionas kun. Alfonsas Babonas; centro valdybos sekretorė Onutė Abarienė ir išdininkas Leonas Petronis

Ką daryti, kad politika būtų gera? (II)

Atkelta iš 1-mo psl.

Panašiai yra su partijų veikla. Svarbu, ideologijos turi būti derinamos taip, kad turėtų vieną, valstybei naudingą kryptį.

Jei jau politiką palyginome su ūkininkavimu, turėtume vertinti, koks tas ūkininkavimas, kaip vystomos atskiros ūkio šakos Lietuvoje. Iš pirmo žvilgsnio, tų "ūkio šakų" (partijų) Lietuvoje esama per keturiasdešimt. Tai aki-vaizdžiai byloja jų perteklių, nes iš tikrųjų tiek valstybės kūrimo bei tvirtinimo ideologijų nėra ir negali būti. Kita vertus, matome, kad grupės, tampančios partijomis, telkiasi ne prie ideologijos, o prie partijos vadovo. O tų vadovų skaičius liudija, kad juos ne idėja, o interesas pakliūti į valdžią veda, o jie, savo ruožtu, į valdžią veda panašius interesus turinčius partijų narius. Iš tokio ūkininkavimo patiria ma žala visam ūkiui, ūkio šakų vadovai, tenkindami ne valstybės, o savo ar klano interesus, kartais tampa kandidatais į įkalinimo įstaigas. Taigi, išskyrus dvi-tris partijas, kitas sujungus, jas galima vadinti bendru Valdžios partijos vardu. Dar daugiau, giliau panagrinę tų dviejų-trijų partijų ideologijas, pamatysime, kad jų elgesys neatitinka jų skelbiamų ideologijų, todėl taip pat priskirtinos prie Valdžios partijos.

Jei Lietuva nepriklausoma, ar nepriklausomos partijos? Deja, stebime, kad viena priklausoma nuo Rusijos (Rusų sąjunga), kita nuo Lenkijos (Lenkų rinkimų akcija), kitos nuo savo komunistinės prorusiškos praeities, dar kitos nuo perdėto nuolankumo Europos sąjungai. O valdančioji partija Lietuvoje, išskyrus trumpą laikotarpį, kaip buvo, taip ir liko, tik pavadinimą keliskart pakeitusi, Sovietų Sąjungos komunistų partija.

Neturime palikti be dėmesio tautiškumo, kuris tautinėje valstybėje kaip visuomenę vienijantis dėmuo yra itin svarbus. Savivaldos akiratyje nei tautybės, nei tautiškumo nėra, tėra pilietybė, pilietišku-mas. Jei nepaminsime leisgavės tautininkų partijos, faktiškai nėra ir tokios valstybės "ūkio" šakos. Tautiečiai "išsi-vaikšto", tautinių mažumų jungimasis į valstybės gyvenimą vyksta vangiai.

Anot Simono Daukanto, pirmuoju žodžiu turėtų būti tariaama ne tauta, ne valstybė, o dorovė, nes be jos negali gyvuoti tauta, negali būti ir jos valstybės. Piliiečių dorovės reikalas paliktas Bažnyčios rūpesčiui; valstybė ne tik pakan-kamo dėmesio jai nerodo, bet dažnai atlieka dorovės žlugdymo veiksmus (teisinis nihilizmas, įteisinamas neteis-ingumas, alkoholio reklama, nukrypimų nuo dorovės pa-

kantumas).

Belygindami politiką su ūkininkavimu, pajutome, kad nevalingai, specialiai to nesiekdami, atsidūrėme prie skaityto ar girdėto rašytojo George Orwell *Gyvulių ūkio* Lietuvoje. Kas gali paneigti, kad taip nėra?..

Nuo tokio ūkio, tokio ūkininkavimo reikia gelbėtis. Gelbėtojas galės būti ne koks partijos vedlys, ne kokia, nors ir labai didelė bei įtakinga partija, o ta jau minėta, tautiškai susipratusi, iš dorovės nuopuolio pakilusi pilietinė visuomenė. Ji turės iš praeities semtis idėjų, sutelkti jų pradų nesužlugdytus likučius, ieškoti ir rasti naujas idėjas ir jų, o ne kokių vedlių-gelbėtojų vedami kurti tikras partijas, išsiugdyti toms partijoms vadovus. Tik tuomet pradės veikti tikra savivalda (demokratija), tik tuomet turėsime tikrą respubliką, tikrą nepriklausomybę, gerą politiką.

Stebuklai įvyksta kartą per kelis šimtmečius ar šimtmetį, todėl jų nereikia laukti. Okupacijų klupdytai, patyrusiais Kovo 11-osios stebuklą, dabar klupčiojančiai Tautai, pačiai teks prisikelti. Per šimtmečius patyrusi didesnes negandas, net atsidūrusi ties išnykimo riba, Tauta kėlėsi. Tautos Dvasia nemari, ją įkūnyti turės Tautos talka, minima pilietinė, tautiškai susipratusi, dora visuomenė.

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

Per 45 metus Jūsų sutelktas 4.88 mln. dol. Fondo pagrindinis kapitalas davė 2.97 mln. dol. pelno lietuviybės išlaikymui Kanadoje, humanitarinei pagalbai Lietuvoje bei stipendijoms lietuvių studentams.

Remkime Kanados lietuvių fondą ir prisiminkime jį savo testamentuose!

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Bilietai į Lietuvą 2007-2008

lapkr. 1, 2007 – bal. 30, 2008

\$675

gegužės 1 – birželio 26, 2008

\$900

oro uosto mokesčiai papildomai \$245
Finnair avialinijos, Toronto – Vilnius per Helsinki

Taip pat bilietai kitomis oro linijomis ir į kitas šalis

Skambinkite Gabrielei Pabrėžaitėi-Flores

O.b Orav Travel Inc.

5650 Yonge Street at Finch
Toronto, Ontario M2M 4G3

647-998-6405

Toll free 1-800-361-9487

Fax 416-221-4885

gabriele@bdt.ca ONT REG. 03228277

BDTWorldTravel

SVEIKATA • MOKSLAS • ŠEIMA

Dokumentas šeimos gerovei

Tęsiame pokalbius sveikatos, mokslo, šeimos temomis. Ankstesniuose straipsniuose apie šeimos archyvą (TŽ, nr. 13, 2007) esame rašę, kodėl reikia kaupti šeimos archyvą, kokius dokumentus ir kaip saugoti. Šiame skyriuje aptarsime vieno labai svarbaus dokumento sudarymą, jo saugojimą. Tai testamentas – rašytinis dokumentas, kuriuo išreiškiama paskutinė mūsų valia ir nurodymai, kaip tvarkyti paliekamą turtą, santaupas ir kitas vertybes. Teisininkai yra pastebėję, kad daugelis žmonių – ir jaunesnių, ir vyresnių – neturi parašę šio svarbaus dokumento. Gyvenimas pilnas netikėtumų, todėl svarbu, kad būtų pasirengta visiems jo momentams. Kaip tai padaryti, mums pataria **advokatė JOANA KURAITĖ-LASIENĖ**.

– **Ankstesniame pokalbyje esame aptarę “Living will”. Kuo šis dokumentas skiriasi nuo testamento arba Last Will?**

– “Living will” nusako tik mūsų pageidavimus apie slaugą ir gydymą gyvenimo pabaigoje, ypač esant kritiniam momentui. Testamentas arba *Last will* – tai mūsų nurodymai, kaip tvarkyti paliekamą turtą ar kam patikėti vaikų globą po mirties, kai mes patys jau nieko negalime padaryti. Mūsų vietoje padėti kontroliuoja paliktas dokumentas – testamentas ir mūsų pačių pasirinkti jo vykdytojai.

– **Kaip turėtų būti paruoštas geras, galiojantis testamentas?**

– Sudarant šį dokumentą labai svarbūs du momentai. Pirmiausia, reikia gerai apgalvoti, kaip bus tvarkomas palikimas, tiksliai užrašyti kam ir kokia dalis skiriama. Antrasis momentas – pasirinkti patikimus paskutinės valios vykdytojus.

Rašant testamentą, siūloma nurodyti, kaip pasirūpinti liekančiu sutuoktiniu ir vaikais, jei jie yra. Jeigu yra bendras turtas, likusiam gyvam sutuoktiniui paprastai priklauso pusė viso turimo turto, užgyvento santuokoje. Į šią turto dalį neįskaičiuojamas įgytas iki santuokos, paveldėtas ar gautas dovanų turtas. Ši turto dalis gali būti palikta pasirinktam pagal palikėjo norą asmeniui. Likusiojo gyvo sutuoktinio teisę į jam priklausančią turtą gina įstatymai (įvairiose provincijose jie skirtingi). Vaikams neprivalu palikti savo turto, jei jie yra suaugę ir gali pasirūpinti saviimi. Tačiau testamente skirsiant turtą turi būti paminėti visi vaikai, net ir tada, kai jam nieko neskiriama. Svarbu parašyti, kad jam ar jai neskiriama nieko. Antraip toks “pamirštas” paminėti vaikas gali išsireikalausti savo palikimo dalies teisme.

Testamento vykdytojais gali būti vienas ar daugiau žmonių. Jei renkamės tik vieną, patartina įrašyti dar vieną asmenį. Jei pirmasis dėl kokių nors priežasčių negalėtų atlikti įpareigojimo, jį pavaduotų antrasis. Testamentą jo sudarytojas paprastai pasirašo prie dviejų liudininkų (jais negali būti testamente paminėti asmenys – paveldėtojai), o paskui pasirašo ir patys liudininkai (jie nebūtinai turi žinoti testamento turinį). Pastarieji savo inicialais turėtų

pažymėti visus testamento puslapius, išskyrus paskutinįjį. Taip paruoštą dokumentą padėti į saugią vietą, kur yra saugomi kiti svarbūs dokumentai. Kas nors iš artimųjų ar vykdytojų turi žinoti, kur yra saugomas testamentas.

Jeigu turimas turtas nedidelis, paveldėtojai aiškūs, galimas ir paprastas ranka rašytas dokumentas (*holograph will*). Ranka parašytas dokumentas geriau nei nieko. Tačiau dažnai nėra lengva teisme įrodyti, kad jis tikras, ypač jei be liudininkų parašų. Patartina šį labai svarbų dokumentą paruošti padedant advokatui.

– **Kokiame gyvenimo tarpsnyje turėtume pasirūpinti testamentu?**

– Kai pradėdame dirbti, kai nusiperkame pirmą namą, sukuriame šeimą ir sulaukiame vaikų, tada pats laikas susirūpinti, kaip apsaugoti savo mylimuosius ir kaupiamą turtą, pensijas, investicijas. Gerai apgalvojus visus planus, reikia susirasti advokatą, turintį patyrimo šioje srityje, ir paruošti dokumentą. Visuomet galima pakeisti ar pridėti straipsnį, jei pasikeičia aplinkybės. Atsiminkite, kad testamentas neturi jokios galios prieš jo savininko mirtį.

– **Kas atsitinka, jei žmogus miršta, neparašęs testamento (dying intestate)?**

– Kai žmogus nepalieka testamento arba jis dėl kurių nors priežasčių yra negaliojantis, tada visą palikimą tvarko teismo paskirtas administratorius, dažniausiai artimas giminaitis ar kitas asmuo. Kaip ir kam dalinti palikimą – nurodo įstatymai.

Daugelis yra įsitikinę, kad mirus sutuoktiniui likusiajam automatiškai tenka visas turtas. Tačiau taip nėra – įstatymai įvairiose provincijose yra skirtingi. Vienose gyvajam sutuoktiniui iš palikimo skiriama tam tikra palikimo suma, likęs turtas dalijamas į dvi dalis. Viena dalis atiduodama gyvajam sutuoktiniui, kita, jei yra vaikai, dalijama jiems. Kai kurios provincijos pagal įstatymą likusiam gyvajam sutuoktiniui pripažįsta gyvenamąjį namą ar butą. Kartu gyvenusios poros (*common – law*) likusiam partneriui reikia kreiptis į teismą, norint gauti palikimo dalį. Įstatymai neskiria turto nevedusiam partneriui.

Teisminis testamento vykdymo kelias neišvengiamas, jei nėra testamento, jei testamentas neaiškus. Šiuo būdu tvarkant palikimą, užtrunka ilgiau, turto tvarkymas ir prieš žiūrą kainuoja brangiau. Jeigu neaiškūs paveldėtojai, valstybė jų ieško. Jų nesuradus, turtas pereina valstybės žinion.

Jeigu asmens paliktas turtas nedidelis, testamentas nesudėtingas ir aiškus, apsieinama be teismo. Todėl geriausia pasitarti su advokatu, kuris padėtų įvertinti visas aplinkybes ir sudaryti aiškų dokumentą.

– **Jeigu testamentas yra, kaip tvarkomasi po asmens mirties?**

– Jeigu yra tvarkingai parašytas testamentas, jo vykdytojai turi užpildyti dokumentus, patvirtinančius teismui, kad jis tikras ir galiojantis. Jie taip pat turi surasti visą turtą, paruošti palikto turto ir santaupų bei skolų sąrašą. Vykdytojai turi atsiskaityti su skolinkais, sumokėti teismo ir valstybės mokesčius. Mokesčių dydis priklauso nuo testamentinio turto sumos. Tik tada palikimas dalinamas pagal nurodymus testamente. Visa tai užtrunka mažiausiai metus. Jeigu testamento autorius turėjo išlaikomų asmenų, kuriems po jo mirties sunku pragyventi, jie turi teisę kreiptis į teismą. Teismas paprastai skiria pragyvenimui reikalingą paramą iš palikimo.

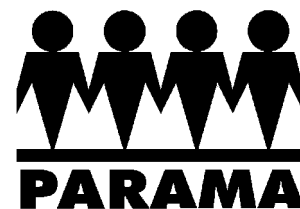
– **Ar yra kokie nors būdai sumažinti valstybės mokesčius, kuriuos tenka mokėti paveldint turtą?**

– Kol gyvas, savo turtą savininkas valdo pats. Jis atitinka testamente nurodytam asmeniui ar asmenims tik po jo mirties. Viena galimybė sumažinti mokesčius – iš anksto sudaryti bendro gyvenimo sutartį (*joint tenancy*), kad nekilnojamas turtas be jokių išlygų pereitų likusiam gyvajam, jis neįskaičiuojamas į testamentinį turtą. Paprastai taip tvarkosi ilgai kartu gyvenę sutuoktiniai, kartu sukaupę turtą ir pasitikintys vienas kitu. Ant-rasis būdas – perduoti turtą norimiems asmenims dar prieš mirtį. Dar yra galimybė paaugoti turto, pavyzdžiui, akcijas, ar tam tikrą sumą pinigų šalpai, Kanados lietuvių fondui, Labdaros fondui, Kanados lietuvių bendruomenei.

– **Ačiū už pokalbį.**

Kalbėjosi S. Katkauskaitė

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 150 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

1.00% Taupomoji sąskaita
iki 1.50% kasd. palūk. čekių sąsk.
2.40% už 30-89 d. term. indėlius
2.50% už 90-179 d. term. indėlius
2.50% už 180-269 d. term. ind.
2.50% už 270-364 d. term. ind.
3.00% už 1 m. term. indėlius
3.30% už 2 m. term. indėlius
3.40% už 3 m. term. indėlius
3.60% už 4 m. term. indėlius
3.60% už 5 m. term. indėlius
3.80% 1 m. “Cashable” GIC (min. \$75,000)
3.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
3.90% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.40% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.40% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% RRSP & RRIF (variable)
4.40% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
4.50% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
4.70% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
4.80% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
5.00% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
3.00% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.25% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas
nuo6.75%
už nekilnojamo turto
paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nuosimčiu
(fixed rate)
1 metų6.20%
2 metų6.10%
3 metų6.50%
4 metų6.60%
5 metų6.60%
- su keičiamu
nuosimčiu5.75%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgage iki 100% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgage

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
KANADOS, JAV DOL. IR EURAIS

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

KASOS VALANDOS

Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.r.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

KOKIA MANO NAMO/ “CONDO” VERTĖ?

Mielai ir sąžiningai padarysiu
nemokamą įvertinimą be jokių
Jūsų įsipareigojimų.

SKAMBINKITE TIESIOG

TEODORUI

STANULIUI, B.A.

416-879-4937

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

SPORTAS

Ramūnas Šiškauskas

Žinios iš Lietuvos

• Kauno „Žalgirio“ krepšininkai patyrė pirmąjį skaudų pralaimėjimą Eurolygos A grupės varžybose savo aikštėlėje. Maskvos CSKA kauniečius sutriuškino rezultatu 88:60. Tai buvo kauniečiams 5-as pralaimėjimas. Pažymėtina, kad Lietuvos rinktinės žaidėjas Ramūnas Šiškauskas, kuris buvo apdovanotas aukso gabalu ir trofėja ir dabar žaidžiantis Maskvos CSKA komandoje, nugalėtojams pelnė 20 taškų.

• Vilniaus „Lietuvos ryto“ komandai Stambulo „Efes Pilsen“ (Turkija) klubas – neįkandamas riešutas. Eurolygos varžybų B grupės dviliktąjo rato rungtynėse išvykoje vilniečiai nesugebėjo atsirevanšuoti už namų arenoje rezultatu 70:77 patirtą nesėkmę ir vėl pralaimėjo 84:90.

• Lietuvos krepšinio lyga (LKL) savo oficialiame tinklalapyje internete informuoja, jog priėmė sprendimą nubauti Vilniaus „Lietuvos ryto“ klubą 1000 litų bauda dėl netinkamo komandos sirgalių elgesio.

• 20-metė trump. nuot. bėgikė Lina Grinčikaitė jau kelerius metus atsispiria pinigų traukai ir tikina ginsianti tik savo šalies vėliavą. JAV treneriai ir specialistai L. Grinčikaitę nuolat ragina išlieti į jų šalies sportininkų gretas. Tačiau klaipädagogė vilio-

nėms atsispiria: „Manęs tokie pasiūlymai nedomina. Nekečiu palikti savo šalies”.

• Tarptautinėse „Sprinto dienos” lengvosios atletikos varžybose Panevėžyje šeštadienį Edita Lingytė 300 metrų nubėgo per 38.11 sekundes ir 0.32 sekundės pagerino Lietuvos uždary patalpų rekordą.

• Suomijoje vykusiose tarptautinėse graikų-romėnų imtynių varžybose Lietuvos rinktinė, kurios pagrindą sudarė Lietuvos olimpinio sporto centro (LOSC) auklėtiniai, užėmė trečiąją vietą. Svorio kategorijoje iki 66 kg Edgaras Venckaitis užėmė trečiąją vietą. Svorio kategorijoje iki 60 kg buvęs joniškietis Ernestas Bagužas taip pat iškovojo bronzos apdovanojimą. Svorio kategorijoje iki 74 kg Lietuvos čempionas Aleksandras Kazakevičius iškovojo bronzos medalį. Varžybose nedalyvavo Lietuvos rinktinės vadovai Mindaugas Ežerskis ir Mindaugas Mizgaitis. 29-ąją kartą surengtose tarptautinėse varžybose dalyvavo 81 sportininkas iš 11 šalių.

• Portugalijoje vykusiame Lisabonos čempionate Lietuvos sportinio ėjimo atstovė Kristina Saltanovič 20 km ilgio take užėmė antrąją vietą. Pirmąkart po motinystės atostogų lengvaatletė baigmės liniją kirto po 1 val. 34 min. 9 sek. VP

Junkimės bendroje kūryboje

Vasario 1 dieną „Scenos ir estetikos mokykla” (SEM) pradeda tarptautinį pasiruošimą roko operos *Eglė žalčių karalienė* 2008 metų vasaros premjerai. Kviečiame dalyvauti projekte. Daugiau informacijos www.semas.lt; gediminas@semas.lt

Informacija apie projektą

SEM (Scenos ir estetikos mokykla) – tai kūrybos, vaidybos, šokio ir dainavimo mokykla, orientuota į jaunimą nuo 12-13 metų, skirta suteikti jiems profesionalias žinias ir kūrybinio darbo pagrindus, supažindinti su reikalavimais bei įgūdžiais, reikalingais profesionalioje scenoje. Šiuo metu įvairiose šalyse, kur yra didesnės lietuvių išeivijos bendrijos, steigiami „Mini-SEM” (mini Scenos ir estetikos mokyklos skyriai). Jų tikslas – sudominti vaikus Lietuvos kultūriniu gyvenimu, palaikyti tautinį jų sąmoningumą, apjungti juos ir jų bendraamžius Lietuvoje kūrybiškam bendradarbiavimui. Mokymo programa kuriamą Vilniaus SEM – filmuojamos pamokos ir medžiaga siunčiama į „Mini-SEM” internetu ar DVD formatu. Artimiausiu tikslu numatytas Laimio Vilkončiaus roko operos *Eglė žalčių karalienė*, sukurto pagal Sigitą Gedos libretą, pastatymas. 2007 metų vasarą Vilniuje jau įvyko tarptautinė lietuvių jaunimo kūrybinė stovykla. Rezultatas – nedidelis operos eskizas.

Šiais 2008 metais planuojame parengti atskiras operos dalis, o vasarą vykstančioje tarptautinėje stovykloje idėjas ir epizodus, sukurto visame pasaulyje, apjungsime į bendrą visumą. Operos *Eglė žalčių karalienė* vaikų ir jaunimo versijos, skirtos lauko scenai, premjera numatyta COMBO klubo – Nemuno prieplaukos teritorijoje. Tai turėtų būti efektingas reginys – su Nemuno laivyba, Aleksoto aerodromo aviatoriumi, parašiutininkais, fejerverkais t.t.

Taip pat bus paruošta judama kamerinė operos versija, pritaikyta nedidelėms uždarymams erdvėms. Jos repeti-

cijos – premjeros planuojamos visose projekte dalyvaujančiose šalyse, kuriose iki 2009 m. vasaros žadame apsilankyti. Šiuose pastatymuose pagrindė dalyvaus tų šalių ar miestų „Mini-SEM” dalyviai. Iš jų ir išrinksiame geriausius 2009 m. pasirodymui.

2009 metų vasarai planuojame parengti galutinę operos versiją. Pagrindinė scena būtų ir pagrindiniai personažai (atlikėjai) repetuoti Vilniuje. Tuo pat metu kitose pasaulio miestų scenose būtų kuriamas antraplaniš veiksmas, kuris TV tiltais būtų transliuojamas ekrane aplink pagrindinę sceną Vilniuje. Analogiškai Vilniaus scenos vaizdas būtų transliuojamas į kitus pasaulio miestus, taip sinchronizuojant veiksmą visose scenose.

SEM tikslas ir uždaviniai

Pirmą kartą Lietuvoje įkurta mokykla, kurioje sudomėję scenos menu vaikai ir jaunimas yra profesionaliai mokomi kompozicijos, vokalo, judesio ir vaidybos – sceninės kultūros pradžios.

Tikslai: *plėtoti jaunimo kultūrinę edukaciją tarptautiniu mastu, įtraukiant gabius, iniciatyvius, kūrybiškus išeivijos jaunuolius, lietuvių kilmės meno profesionalus ir pedagogus užsienyje; *padėti pagrindus kūrybiniam ir švietėjiškam bendradarbiavimui (apsikeitimas pedagogais, tarptautinės vaikų stovyklos), bendriems projektams ateityje; *atverti ir skatinti ryškiausius kiekvieno jaunuolio gebėjimus, kūrybiškumą; *tarptautiniai kultūriniai edukaciniai mainai, siekiant dar platesnio apsikeitimo projektais, pedagogais, kūrėjais bei atlikėjais; *naujos iniciatyvos bendriems projektams; *išeivijos susidomėjimas ir aktyvesnis dalyvavimas Lietuvos kultūriniame gyvenime.

SEM kuria naują, dar Lietuvoje netaikytą metodą, jungiant lietuvių išeivijos ir Lietuvoje gyvenančio jaunimo kūrybines pajėgas bendrai veiklai. Siekiama, kad išeivijos lietuviai jaustų porei-

kį atvykti į Tėvynę, kad jie čia būtų laukiami ir reikalingi, kad visi Lietuvos vaikai, kur jie begyventų, galėtų savo mintis, kūrybą, laisvalaikį skirti Lietuvai ir garsinti jos vardą. Įgyvendinant projektą bendradarbiaus gambiausi pasaulio lietuvių vaikai ir jaunimas. Tai turėtų ilgą laiką juos suartinti, kelti jų tautinę savimone, puoselėti lietuvių kalbą ir kultūrą.

SEM siekia užtikrinti ko-kybišką mokymą, žinių įsisavinimą ir įgūdžių lavinimą. Norėtume, kad čia besimokantis jaunimas sugebėtų orientuotis šiuolaikiniame kultūrų sraute, pasirinktų gyvenimo vertybes, prasmingai leistų laisvalaikį, pajautų save kaip individualybę, kūrėją, menininką. Muzika, vaidyba, kūryba ar šokis ateityje gal jiems taps profesija ar mėgstamam užsiėmimui. Tai ilgalaikis procesas, kurio metu reikia nuolat dirbti, tobulėti. O tam SEM yra puikios sąlygos: garso įrašų studija, su jaunuimu dirba talentingi menininkai ir pedagogai.

Operos *Eglė žalčių karalienė* libreto aprašymas

Žilvinas atvyksta iš kitos galaktikos padėti Žemei atsikratyti karų, terorizmo ir kitų blogybių. Tai jis gali pasiekti tik turėdamas vaikų su Žemės moterimi. Ja tampa Eglė. Vaikus jie augina vandenyno dugne, kad augdami nematytų ir nebūtų įtakojami blogio Žemėje. Užaugę jie turėtų pakeisti gyvenimą Žemėje. Augdami jie domisi, iš kur atsirado, kas jų seneliai, kas ta Žemė, o Eglę vis stipriau kankina gimtinės ir artimųjų ilgesys. Žilvinas tokių jausmų neturi, jis – ateivis... Bet jis išleidžia Eglę su vaikais į Žemę. Operos pabaigoje Žilvinas nėra nužudomas, jis išskrenda atgal į savo galaktiką, prieš tai paversdamas Eglę ir vaikus medžiais. Tikėdamas, kad medžiai gyvena po kelis šimtus metų, gal po tiek laiko Žemė bus pasiruošusi priimti jo pagalbą ir jis dar ras juos gyvus.

Informaciją pateikė Gediminas Zujs

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių

2008 m. sausio 30 d. ir vasario 13 d.

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių

2008 m. sausio 30 d. ir vasario 13 d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

\$300*
off

COUPON
for 1 parcel

\$300*
off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Lougheed Funeral
Home**

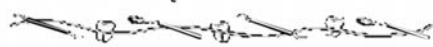
Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury

Ontario

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

PRIEŠSEZONINIS ORO ŠILDYMO SISTEMŲ

PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKAITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328

Knygnešiai - lietuviško rašto sargai

Knygnešys Jurgis Bielinis
Ntr. DELFI

Už tai, kad lietuvių tauta išsaugojo savo kalbą, savo raštą, be abejo, mes turime būti dėkingi XIX-ojo šimtmečio tautos šviesuomenei, vyskupui M. Valančiui, daraktoriams ir knygnešiams, kurių karaliumi vadinamas nuo Biržų kilęs Jurgis Bielinis pernešė iš tuometinės Prūsijos pusę visų knygų. Vieną iš jų, šio knygnešio slapta parduotą tokiai pat atsietei kaip ir jis pats, Toronto Maironio mokyklos mokiniai galėjo paliesti savo rankomis, vėl grįždami į XIX š. pabaigą.

Mkt. R. Žemaitytė-De Iullis

Po trečiojo Lietuvos-Lenkijos padalijimo Lietuva liko Rusijos valdžioje. Caras bandė visokiais būdais Lietuvą surusinti. Po 1863 m. sukilimo 1864 m. buvo uždrausta spausdinti lietuviškas knygas lotyniškais raidėmis ir įvežti jas į Lietuvą. Lotyniškos raidės buvo pakeistos rusiškais raidėmis – kirilica. Žmonės tokį raštą vadino graždanka. Lietuviams nepatiko šis draudimas, ir jie įvairiais būdais priešinosi. Uždraudus lietuviškas katalikiškas mokyklas, žmonės pradėjo organizuoti kaimo mokyklėles. Jose daraktoriai mokė vaikus rašyti ir skaityti lietuviškai. Mokyklas įkurti padėjo vyskupas Motiejus Valančius. Daraktorių mokyklos veikė slapta, buvo sekamos caro valdžios, o susekti mokytojai buvo baudžiami didelėmis bandomis.

Lietuvių inteligentija ruošė ir spausdino lietuviškus leidinius Prūsijoje (Mažojoje Lietuvoje) Ragainės, Bitėnų, Tilžės spaustuvėse. Knygnešiai slapta į spaustuves nešė rankraščius, o į Lietuvą parnešdavo ir slapta platindavo lietuviškus spaudinius. Knygnešius gaudė ir knygas atimdavo caro žandarai.

Žymiausias knygnešys buvo valstietis Jurgis Bielinis, parnešęs pusę visų draudžiamų knygų. Jurgis Bielinis buvo kilęs nuo Biržų. Pasvalio rajono Katinų kaimo gyventojas Morta Rapkevičienė turėjo

knygą, pirkta iš Jurgio Bielinio. Ji ją gavo iš savo mamos Blantaitienės. Vėliau ši knyga atiteko mano lietuvių kalbos mokytojai, kuri ją atsivežė į Kanadą ir atnešė parodyti mums. Matosi, kad ši knyga sena. Jos viršeliai iš rudos odos. Lapai pageltę ir aptrupėję. Joje raidės skiriasi nuo dabartinės mūsų kalbos raidžių, pvz., š parašyta zs, č-cz. Labai smagu palaikyti savo rankose Lietuvos istorijos dalelę, kurią ir pats knygnešys J. Bielinis laikė savo rankose. Carui nepavyko lietuvių tautos surusinti ir numarinti lietuvių kalbos. Lietuviai priešinosi. Susidarė neįveikiamas lietuvių pasipriešinimo trikampis: lietuvių inteligentija, Prūsijos spaustuvės ir knygnešiai. Caro valdžia pamatė, kad nėra prasmės kovoti su savo kalbą ir raštą ginančiais lietuviais.

Rasa Aleknevičiūtė

Nuo 1864 iki 1904 metų Lietuvoje caras neleido spausdinti lietuviškų knygų todėl, kad norėjo nutautinti Lietuvą. Jis buvo labai negeras lietuviams, bet lietuviai darė viską, ką tik galėjo, kad išsaugotų kalbą.

Tuo laikotarpiu lietuviškos knygos lotyniškais raidėmis buvo spausdinamos Prūsijoje, o knygnešiai tas knygas nešdavo į Lietuvą.

Jurgis Bielinis buvo knygnešys. Jis slapta nešiojo spausdintus lietuvių raštus į Lietu-

JAUNIMO ŽODIS

TORONTO MAIRONIO LIETUVIŲ MOKYKLA

Toronto Maironio mokyklos aštuntokai sklaido puslapius maldaknygės, kurią laikė ir knygnešys Jurgis Bielinis
Ntr. R. Žemaitytės-De Iullis

vą. Jis buvo vadinamas Baltuoju ereliu. Pasvalio rajone, Katinų kaime tuo metu gyvenusi valstietė Blantaitienė iš jo nupirko knygą XIX š. pabaigoje. Tai maža, bet stora maldaknygė rudais odos viršeliais. Dabar jos lapai pageltę. Knyga parašyta senovine lietuvių kalba, kurios raidės tada buvo kaip lenkų kalboje. Kai aš laikiau šią knygą rankose, aš supratau, kokia sena ir vertinga ši knyga yra. Niekas negalėtų šios knygos pakeisti, nes tai originalas.

Carui nepavyko numarinti lietuvių kalbos todėl, kad lietuviai slapta spausdino knygas, platino jas visokiais būdais, nors buvo labai sunku jas nešti per sieną. Jeigu caro žandarai pagaudavo knygnešius, knygas degino, o knygnešius baudė.

Daina Vilkelytė

Caras uždraudė spausdinti lietuviškas knygas ir tikrino sieną su Prūsija. Jurgis Bielinis tikriausiai taip pat bijojo caro ir bijojo eiti per sieną, nes jis nešė uždraustas lietuviškas knygas. Aš mačiau knygą, kuri buvo pirkta iš šio

knygnešio. Ji labai sena, popierius toks, koks būna jau nebenaujų knygų – gelsvas. Kai aš laikiau rankose šią knygą, aš jaučiau, kad šita knyga yra ypatingai svarbi ir labai graži. Kai ją laikai rankose, pasidaro labai gera.

Viltė Grigutytė

Jurgis Bielinis buvo vienas iš žymiausių knygnešių Lietuvoje. Tas knygas, kurias jis pernešdavo, dažniausiai pardavinėdavo ūkininkams. Ta knyga, kurią aš mačiau, buvo iš jo pirkta XIX š. pabaigoje. Knyga nedidelė, pageltusiais lapais. Pirmieji knygos lapai aptrupėję, viršelis tamsus. Knyga parašyta lietuviškai, bet kai kurie garsai užrašyti kitokiomis raidėmis, negu dabar rašome mes.

Laikydama šią knygą rankoje, galvojau, kaip knygnešys Jurgis Bielinis jautėsi, nešdamas knygą iš Prūsijos. Ar jis bijojo, ar gerai jautėsi, darydamas gerą darbą Lietuvai, platindamas lietuvių spaudą? Jaučiausi išdidi, laikydama dalelę Lietuvos istorijos.

Carui nepavyko numarinti lietuvių kalbos todėl, kad lietuviai nepasidavė. Nežiūrint to, kad lietuvių spauda buvo draudžiama, atsirado daug inteligentų, rašiusių ir spausdinusių savo darbus. Knygnešiai turėjo labai didelės reikšmės kalbos išlikimui.

Alma Ramanauskaitė

1864-1904 metais buvo uždrausta spausdinti lietuviškas knygas. Per ilgą 40 metų spaudos draudimo laikotarpį iš Mažosios Lietuvos knygnešiai nešė knygas į Lietuvą. Taip pat slapta į Lietuvą buvo įnešta ir knyga, kurią aš laikiau savo rankose. Ją atnešė Jurgis Bielinis, kilęs iš Biržų. Knygą iš jo nusipirko Pasvalio rajone Katinų kaime gyvenusi valstietė Blantaitienė, o paskiau ją atidavė dukrai Mortai. Ši knyga yra kitokia negu dabartinės knygos. Ji maža ir labai stora (daug puslapių) maldaknygė.

Kai aš rankose laikiau šią knygą, aš pradėjau galvoti apie Jurgį Bielinį ir jo kelionę iš Mažosios Lietuvos į Katinų kaimą. **Indrė Ramanauskaitė**

“Duokit blynų ir arbatos, / Mes jums duosime sveikatos. / Jei saldinių dar pridėsit, / Mes jums laimės negailėsime. / O jeigu negausim nieko, / Išvoliosim jus ant sniego”.

Užgavėnės. Žodžiai ir piešinys Gabrielės Taminskaitės

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
Dr. N. Mikelėnaitė-Archer
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM
♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
♦ imigracija į Kanadą
♦ testamentų sudarymas
♦ palikimų tvarkymas
♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais
295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4
Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809
Tinklapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

AŲA STASIUI POŠKAI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiu žmonai JANINAI, broliui JONUI bei artimiesiems Lietuvoje ir Kanadoje. Su gilia užuojauta –

Lydijs Balsienė

P A D Ė K A

MŪSŲ MYLIMAM TĖVELIUI IR SENELIUI

AŲA VACLOVUI ANSKIUI

mirus, nuoširdžią padėką reiškiamė Prisikėlimo parapijos kun. Eugenijui Jurguičiui, OFM, už velionies lankymą slaugos namuose, už suteiktus sakramentus, už maldas prie karsto ir už jautrų pamokslą, klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, ir prelatui Edžiui Putrimui už atnašautas Mišias ir kun. Jonui Šileikai, OFM, už padėjimą mūsų tėvuko į amžinojo poilsio vietą. Dėkojame D. Radtkei už gražų giedojimą Mišių metu.

Dėkojame karsto nešėjams, artimiesiems už paramą, maldas, atsilankymą Rožinio metu ir laidotuvėse, už užuojautas, pareikštas žodžiu ir raštu, už užsakytas Mišias, už atsiųstas gėles, kurios puošė jo karstą ir šventovę, ir už dosnias aukas kun. H. Šulco jaunimo sodybai Lietuvoje mūsų tėvelio atminimui. Dėkojame M. Povilaitienei, V. Baliūnienei ir B. Kazlauskaitei už aukų rinkimą bei B. Stanulienei už paruoštus skanėsius pietus.

Dievas mums leido džiaugtis juo gyvu – neužmiršime jo amžinybėje –

*duktė Vida ir žentas Alfonsas Stanevičiai,
vaikaičiai Onutė ir Matas Stanevičiai ir
Jamie ir Lori Anskiai su šeimomis*

Ižytaus veikėjo netekus

Šių metų sausio 12 dieną savo žemišką kelionę baigė didis Lietuvos patriotas, visą savo gyvenimą atidavęs Tėvynei – a.a. Juozas Giedraitis. Jis mirė JAV, kur gyveno nuo 1949 metų. Mirė būdamas 97-erių metų amžiaus. Pateikiame svarbiausius Juozo Giedraičio biografijos faktus, kurie skelbiami "Tautos fondo" ir "Bernardinų" tinklalapiuose, knygoje *Tautos fondas*.

Juozas Giedraitis gimė 1910.XII.18 Pasaknuose, Šimkaičių vls., Raseinių aps. Pradžios mokslo ėjo Vadžgirys. 1930 m. baigė Raseinių gimnaziją, 1933 – kariūnų aspirantų kursus Karo mokykloje ir 1937 m. Ginklavimo karininkų kursus. 1931-1936 lankė VD universitetą ir 1938 m. gavo teisininko diplomą. 1937-1941 tarnavo kariuomenėje. Prieš pat 1941 m. karą buvo paskirtas ginklininku į 4 artilerijos (tada 179 div. 618) pulką. Pabradėje užklupo karas. Atsipalaidavęs nuo Rusijon besitraukiančios divizijos, pervedė nemažą skaičių vyrų ir ginkluotės į Aluntą. Tenai 1941.VI.28 vokiečių internuotas pasirinko civilinį gyvenimą. Stažuodamasis Apygardos teisme, Kaune buvo teisėju, nuo 1943.XI.17 – advokatas Kaune.

Karo veiksmams artėjant prie Lietuvos, 1944.X.9 pasitraukė į Vokietiją, kur 1944-1945 dirbo sandėlio darbininku Schwerin mieste, Mecklenburg provincijoje, o karui pasibaigus, pabėgėlių stovyklose (britų zonoje) Eckenfoerde, Klein Wittensee ir Spackenberge ėjo įvairias vadovaujančias pareigas, tarp jų ir stovyklos vadovo. Talkino VLIKui ir rašė spaudai.

1949 m. atvyko į JAV, apsigyveno Hartford, CT, dalyvavo Tremtinių ir Lietuvių bendruomenės organizavime ir veikloje. Jo pastangomis inkorporuota Ateitininkų federacija ir Lietuvių bendruomenė. 1961 m. persikėlė į Northport, NY, ir įsijungė į Niujorko lietuvių veiklą.

Nuo 1970 metų Lietuvos ūkininkų sąjun-

gai atstovavo VLIKo taryboje. Ypač išvystė kūrybingą veiklą Tautos fonde, kuris pasauliniu mastu telkė lėšas VLIKo veiklai finansuoti. 1978-1991 metų laikotarpiu, pirmininkaudamas TF valdybai, sukaupe per 5 milijonus dol. aukų. Nuo 1978 m. be pertraukos TF taryboje yra ėjęs įvairias pareigas, o nuo 1993 – tarybos pirmininkas.

Aktyviai reiškėsi ir kitų organizacijų veikloje tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje. Jis ateitininkas nuo 1922 m. Vytauto Didžiojo universitete "Vytauto" klubo vicepirmininkas, 1935 m. pirmininkas; šaulys nuo 1927 metų; VDU Teisių fakulteto būrio valdyboje 1935 m.; Lietuvos ūkininkų sąjungos narys nuo 1931 m. Nuo gimnazijos laikų bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje.

Dirbdamas "Royal" firmoje Hartforde, jis sudarė rašomosioms mašinėlėms lietuvišką raidyną, kurį vėliau pritaikė ir vokiečių "Olympia" mašinėlėms. Per savo įsteigtą prekybos firmą "Sparta" jis platino tas mašinėles (apie 2000) visame laisvajame pasaulyje.

Su žmona dr. Leonilda Svilaite užaugino ir išmokslo sūnų Rimantą, gimusį 1943 m. Kaune, ir dukrą Aldoną, gimusią 1951 m. Hartford, CT. Stipriai rėmė įvairius fondus, organizacijas ir spaudą. Taip pat velionis buvo nuoseklus krikščioniškosios demokratijos Lietuvoje rėmėjas, į šią paramą įdėjęs nepaprastai daug širdies, jėgų ir finansų.

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus 2001 metų Vasario 16-osios proga už nuopelnus Lietuvai apdovanojo J. Giedraitį DLK Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu.

A.a. Juozas Giedraitis yra didžiai nusipelnęs Lietuvai ir lietuvybei, iki paskutinės gyvenimo dienos Tėvynei ir jos žmonėms labai rūpinosi. Jo pastangomis ilgai buvo remta Lietuvos demokratizacija, spauda, paribio ir užribio lietuviškos mokyklos, mokiniai, studentai ir daugelis kitų švietimo, kultūros reikalų. Tautos fondo Lietuvos atstovybė, "Vilnijos" draugija ir daugelis kitų organizacijų, asmenų liūdi dėl Lietuvos patrioto mirties ir nuoširdžiai užjaučia visus jo gimines, artimuosius, bendražygius. **Inf.**

Džiaugsmas ir rūpesčiai

Lietuvos "Vaikų dienos centruose"

Praėjo džiugios Kalėdų šventės. Eglutės lempučių šviesoje, prie Kūčių stalo laukėme kalėdaitį, džiaugėmės dovanomis ir linkėjime vieni kitiems gražių šv. Kalėdų bei laimingų Naujųjų metų. Gal ne vienas mūsų prisiminėme savo artimuosius Lietuvoje.

Ten Kalėdas šventė ir vaikai, kurie lanko *Vaikų dienos centrus*. Tai vaikai iš socialiai remtinų ir iš nedarnių (girtaujančių) šeimų, kurioms trūksta džiaugsmo, meilės ir skal-

sesnio karnio. Džiugu, kad jau atsiranda pasiturinčių žmonių, kurie šv. Kalėdų proga parūpino kai kuriuose dienos centruose lankantiems vaikams dovanėlių ir saldumynų. Tačiau šventės praėjo, ir vėl liko tie patys kasdieniniai rūpesčiai – stoka lėšų geresniam sveikesniam maistui ir buitiniams reikalams, o vaikams iš asocialių šeimų (girtaujančių) dažnu atveju tenka parūpinti ir mokslo priemones. "Smarkiai kylančios maisto produktų, o be jų ir kitos buitinės, kainos gerokai riboja mūsų galimybes pamaitinti visus vaikus – sako Zemaičių Kalvarijoje esančio vaikų dienos centro *Vilties vėrinėliai* – vedėja".

Tokių šeimų Lietuvoje priskaitoma net 16000, kuriose yra apie 36000 vaikų (rašo Petras Plumpa, *Ateitis*, 2007

m. Nr. 4). Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, 70% vaikų iš nedarnių šeimų patiria smurtą, patyčias (LRT/ELTA). Tad visuomenė yra kviečiama paremti Lietuvoje *Carito* vyskupijų ar vienuolių globojamus ir išlaikomus vaikų dienos centrus, vaikų globos namus ar jaunimo užimtumo centrus, kur po pamokų atvykusiems vaikams padedama paruošti pamokas, jie yra pamaitinami, vedami žaidimais, skamba dainelės, kur vaikai jaučia draugiškumą, globą ir šilumą.

Norintieji minėtiems tikslams paaudoti yra prašomi rašyti čekius "Lietuvos vaikų dienos centrai" ir siųsti komiteto pirmininkės adresu: B. Bireta, 199 Sylvan Ave., Scarborough, ON, M1E 1A4, Canada. Arba: Prisikėlimo kredito kooperatyve sąskaita: Nr. 170612.1 "Lietuvos vaikų dienos centrai". **O. Gustainienė,**

Lietuvos *Caritui* remti komiteto vicepirmininkė

EUROPEAN MONUMENT INC.

- ▲ Trečios kartos paminklų statytojai.
- ▲ Specializuojamės europietišku paminklų stiliuje.
- ▲ Didelis pasirinkimas vazonų ir žvakidžių.
- ▲ Padarome įrašus jau pastatytuose paminkluose.
- ▲ Perkate fabriko kainą.

Skambinti tel.

(905) 339-0409

1-800-539-8224

Adresas: 1144 Speers Rd., Unit 1
Oakville, ON L6L 2X4

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Į Lietuvą, į šiltus kraštus, pramoginės, maldininkų ir t.t.

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

MEDELIS CONSULTING

el.paštas: travelwithal@rogers.com

ALGIS ir STEFA MEDELIAI

Tel. 905-306-9563

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamė lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. **(416) 769-0674**

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

SP
PAUS
STUVE

PRINTING
NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prle Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

WATERSIDE DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

115 Lakeshore Rd.E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5

(! vakarus nuo Hurontario)

www.watersidedental.ca

Tel. 905 271-7171

HomeLife
HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m.

KVIEČIAME VISUS STOVYKLAUTOJUS IR JŲ TĖVELIUS !

“Kretingos” stovyklavietės ♥

VALENTINŲ VAKARŲ

2008 m. vasario 16, šeštadienį, 6 v.v.

Prisikėlimo parapijos salėje. Įėjimas – laisva auka

♦ VEIKS BARAS ♦ ♥

Bus parduodamos dešros ir dešrelės.

PASIPUOŠKITE RAUDONAI, BALTAI ♥

ARBA RŪŽAVAI ♥

VASARIO 16-sios RENGINIAI dalyvaujant paskaitininkui ambasadoriui dr. Vytautui Antanui Dambravai: vasario 15, penktadienį, 2 v.p.p. Wasaga Beach, ON, minėjimas, rengiamas KLB Vasagos apylinkės valdybos; vasario 16, šeštadienį, 10 v.r. Prisikėlimo parapijos patalpose pokalbis su Toronto Maironio mokyklos lituanistinių kursų mokiniais, rengia Mykolas Slapšys; 2 v.p.p. šventės minėjimas “Labdaroje”, rengia Virginija Ruškienė; vasario 17, sekmadienį, 4 v.p.p. minėjimas Anapilyje, rengiamas KLB Toronto apylinkės valdybos. Visi maloniai kviečiami visur dalyvauti švenčiant 90-ąją nepriklausomybės sukaktį. Tinklalapis: www.torontolietuviai.org. E-paštas: admin@torontolietuviai.org. Inf.

AUKOS

A.a. Vaclovui Anskui mirus, užjausdama dukrą Vidą Stanevičienę su šeima bei kitus gimines, Elena Žulienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

A.a. dr. Petruį Lukoševičiui mirus, užjausdama dukras Rasą Kurienę, Iną Sungailienę, seseris Moniką Povailitienę, Karoliną Kubilienę, jų šeimas bei

artimuosius, Elena Žulienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

A.a. Edvardas Mačiulaitis testamentiniu palikimu paskyrė aukas našlaičių kaimui *Vaiko tėviškės namai* ir *Tremtinių grįžimo fondui* Lietuvoje. Aukas įteikė vienas velionies testamentą vykdytojų Antanas Laurinaitis šių fondų vedėjai A. Sungailienei. **KLKM dr-jos centro** valdyba

KESMINAS ART STUDIO

- ♦ Paminklai (granitas, bronzos, medis)
- ♦ Nemokami paminklų projektai, konsultacijos
- ♦ Skulptūros (paminklinės ir dekoratyvinės)
- ♦ Telefonas (905) 510-4707

BEST WAY TO TRAVEL Inc.
Royal York Plaza,
1500 Royal York Rd.,
Toronto, ON M9P 3B6

KELIONIŲ AGENTĖ

ASTRA SKUPAITĖ-TATARSKY

BILJETŲ IŠPARDAVIMAS
skrendantiems į Lietuvą,
pradedant \$600 + mok.,
kelionių draudimai,
kelionės į Karibų salas.

Dėl informacijos ir
registracijos skambinti

Cell (416) **473-9020**

Fax: 416 249-7749

El.p.: astra.bestway@on.aibn.com

Algis Zaparackas, žurnalistas, lietuvių radijo valandėlės Detroito vedėjas, sausio 23 d. lankėsi TŽ redakcijoje, teiravosi apie mūsų ryšius su Argentinos lietuviams, kuriuos jis pats netrukus žada aplankyti.

Patikslinimas. TŽ nr. 3 (2008) pirmojo puslapio nuotrauka yra Vytauto Maco. Malonu, kad “nežinomas autorius” atsiliepė.

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI. Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lapo su jūsų adresu. Nelaukite priminimo – laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.

BIS Bijūnas Translation

Services
VERTIMAI
ŽODŽIŲ ir
RAŠTO
lietuvių, rusų,
prancūzų ir
anglų kalbomis.

Esu Ontario provincijos akredituota vertėja prie Teisėsaukos ministerijos (Ministry of the Attorney General)

Genovaitė Bijūnas, Ph.D.
Tel. 416 621-1638, fax 416 621-8479
Adresas: 106 Meadowbank Road,
Toronto, Ontario M9B 5C9

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia
VASARIO 16-osios MINĖJIMĄ,
2008 m. vasario 16,
šeštadienį, 12 v.d. III-čio aukšto menėje.

Meninę programą atliks choras “Daina”, bus V. Birštono šilti pietūs su vynu. Reikia iki vasario 13 d. įsigyti bilietą.

Bilieto kaina – \$15.
Bilietai gaunami pas Z. Barančiukienę,
tel. 416 766-8603 ir
S. Kuzmicką, tel. 416 769-1351.

*DOSNI ŠIRDIS...
GYVENA AMŽINAI*

LABDAROS lietuvių slaugos namų gyventojai visuomet šiltai priims jūsų norą pagerinti jų buitį ir bus dėkingi už paskirtas aukas bei palikimus.

SKAMBINTI: 416-232-2112/402

Norintys paaukoti savo laiką savanoriaujant suteiktų gyventojams didelio džiaugsmo.

SKAMBINTI: 416-232-2112/403

ADRESAS: 5 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1

tinklalapis: www.labdara.ca; el-paštas: finance@labdara.ca
LABDAROS fondas išrašo pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

PADEDA JUMS TAUPYTI PENSIJAI

RSP 3 metams – **4.70%**
5 metams – **5.00%**

Jei trūksta santaupų, **PARAMA** mielai suteiks paskolą labai palankiomis sąlygomis!

SKYRIAI:

2975 Bloor St.W. 416 207-9239 • 1573 Bloor St.W. 416 532-1149

www.parama.ca

ŠILUVOS 400 METŲ

jubiliejaus kelionė į Lietuvą

2008 m. rugsėjo 4-18 d.d.

APLANKANT Vilnių, Trakus, Druskininkus, Kauną, Kernavę, Šiluvą, Palangą, Neringą, Klaipėdą, Kretingą, Kryžių kalną, Šiaulius, Punkską,

Kaina \$3,879* asmeniui

(gyvenant kambaryje dviese)

*Į kainą įskaičiuotas skrydis, viešbučiai, autobusas, ekskursijos, maitinimas (2 kartus per dieną), gidai...

Dėl informacijos ir registracijos skambinti

ASTRAI tel. 416 473-9020

LITHUANIAN TRANSLATIONS

VERČIU ĮVAIRIUS DOKUMENTUS

- iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbą
- vertimus tvirtinu savo antspaudu ir parašu

DALIA MILMANTAS - 416.237.0568

Akredituota vertėja prie Imigracijos ir pabėgėlių tarybos (Immigration and Refugee Board)

JUSTICES OF THE PEACE
Ontario Court of Justice

(i) Toronto Region

(ii) Northeast Region

(iii) Northwest Region

The Justices of the Peace Appointments Advisory Committee invites applications for full-time justice of the peace appointments to the Ontario Court of Justice.

For information about the position, the court locations in each region and the application form, please visit the Ontario Courts website at www.ontariocourts.on.ca/jpaac/en/index.htm

Applications must be received by 4:30 p.m. on Friday, February 8, 2008. If you are applying for more than one region, you must submit separate applications.

If you do not have access to the Internet, call:

Coordinator, Justices of the Peace Appointments Advisory Committee
Telephone: 416-326-4957

Justices of the peace should be reasonably representative of the population they serve.

TORONTO

Anapilio žinios

• Vasario 1 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus ir po pietų 5 valandą, o po Mišių – šventoji Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

• *Žodis tarp mūsų* knygelių sausio-vasario laidą platina A. Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

• Anapilio knygyne galima įsigyti Vytės Nemunėlio knygelę *Meškiukas rudnosiukas* ir Richard Scarry knygelę vaikams *Mano žodynas*.

• Šiais metais mūsų šventovėse Gavėnios susikaupimus ves Kauno Šv. Dvasios (Šilainių) parapijos klebonas kun. Emilis Jotkus. Gavėnios susikaupimas Delhi Šv. Kazimiero šventovėje bus vasario 16, šeštadienį, 3 v.p.p.; Gavėnios susikaupimas Wasaga Beach miesto Gerojo Ganytojo šventovėje bus vasario 21, ketvirtadienį, 2 v.p.p.; Gavėnios susikaupimas Lietuvos kankinių šventovėje vyks nuo vasario 22, penktadienio, iki vasario 24, sekmadienio. Susikaupimo dienų tvarka: vasario 22, penktadienį – Mišios su pamokslu 11 v.r.; vasario 23, šeštadienį – Mišios su pamokslu 11 v.r. ir 6 v.v.; vasario 24, sekmadienį – pamokslai ir Mišios bus įprasta sekmadienio tvarka. Išpažinčių susikaupimo vedėjas klausys kasdien prieš ir po Mišių.

• Prel. E. Putrimas organizuoja šventkelionę į 400 m. nuo Marijos apsireiškimo Šiluvoje sukaktuvines iškilmes, kurių pagrindinė diena Švč. Mergelės Marijos gimimo šventė rugsėjo 8 d. Šventkelionės trukmė – nuo rugsėjo 4 iki 18 dienos. Į kelionės kainą įskaitomas skrydis iš Toronto į Lietuvą ir atgal, viešbučiai, du valgiai kas dieną, autobusas ir keleivių vedlys. Daugiau žinių teikia Astra tel. 416 249-7710.

• Mišios vasario 3, sekmad.: 9.30 v.r. už a.a. Algirdą Kazilį; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje vasario 3, sekmad., 2 v.p.p. už a.a. Rūtą Stankienę (III metinės); Delhi Šv. Kazimiero šventovėje vasario 2, šeštad., 3 v.p.p. už a.a. Adelę Čiuprinskienę.

AUKOS

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$100 aukojo R. Stabačinskienė (savo vyro a.a. Vlodo Stabačinsko atminimui).

A.a. Magdalenai Paznėkienei mirus, Angelė Lukošūnienė Tėviškės žiburiams aukojo \$50.

Laimutės Gaižutienės, mirusios Toronte prieš metus, Kauno Technologijos universitete buvo įsteigta kasmetinė jos vardo stipendija. Šiais metais 700 Lt ją gavo Ieva Mažuknaitė, Cheminės technologijos fakulteto magistrantė. RG

Harbourfront centre (235 Queen's Quay W.) vasario mėnesį vyksta literatūros skaitymai (internete žr. readings@harbourfrontcentre.com) suaugusiems ir vaikams, kuriuose savo kūrybą skaito vietiniai ir tarptautiniai autoriai. Vasario 13 – Pulitzer premijos laureatė Geraldine Brooks ir kt.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Sekmadienį per 10.45 v.r. Mišias giedojo parapijos vaikų choras. Kitą sekmadienį giedos "Volungės" choro moterų grupė.

• Pakrikštytas Joseph Lawrence, Pauline (Wilson) ir Tomo Bacevičių sūnus.

• Kun. Jonas Šileika, OFM, Toronto pranciškonų vienuolyno viršininkas, grįžo iš Šv. Žemės. Ten būdamas neužmiršo parapijiečių ir geradarių, aukodamas už juos šv. Mišias prie Kristaus kapo, Betliejuje ir pranciškonų vienuolyne Jeruzalėje.

• Šis penktadienis ir šeštadienis yra mėnesio pirmieji. Pirmą mėnesio penktadienį 7 v.v. parapijos šventovėj vyksta Mišios ir šv. Valanda su palaiminimu. Išpažinčių klausoma prieš Mišias. Pirmą šeštadienį Gyvojo rožinio draugijos nariai 10.30 v.r. renkasi Rožinio kalbėjimui ir 11 v.r. Mišiom.

• "Vilniaus rūmų" patalpose kiekvieną penktadienį, 9 v.r., pirmą mėnesio šeštadienį 5.30 v.p.p. ir antrą mėnesio ketvirtadienį Trečiojo pranciškonų ordino nariai 10 v.r. yra aukojamos šv. Mišios. Šį pirmą mėnesio šeštadienį 10 v.r. bus pašventintas naujas gražus altorius, kurį parūpino, Jono Slivinsko iniciatyva, "Vilniaus rūmų" vadovybė.

• KLKM dr-jos parapijos skyriaus narių susirinkimas vyks vasario 10 d., po 12.15 v.d. Mišių parapijos salėj. Programoj advokatės Joanos Kuraitės-Lasienės paskaita testamentų sudarymo ir įgaliotinių (Power of Attorney) paskyrimo klausimais.

• Sausio 26 d. palaidotas a.a. Stasys Poška, 90 m. Paliko žmoną Janiną, brolių Joną ir pusės seseres ses. Paulę Savickaitę ir Elzbieta Žmuidziniene.

• *Žodis tarp mūsų* sausio ir vasario mėnesių knygutės yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina \$5.

• Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas vyks parapijos salėse balandžio 25-26 d.d.

• Vasaros stovyklos "Kretingos" stovyklavietėje: angliskai kalbantiems lietuvių kilmės vaikams liepos 6-19 d.d., lietuviškai kalbantiems nuo liepos 20 iki rugpjūčio 2 d. ir šeimų stovykla rugpjūčio 24-30 d.d.

• Mišios sekmadienį, vasario 3: 8 v.r. už a.a. Zuzaną Rajeckienę; 9 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 10.45 v.r. už a.a. Stefą ir Apolinarą Sakus, už a.a. Stasę Bartusevičienę – 1 met., už a.a. Alfredą Stulginską ir šeimos mirusius; 12.15 v.d. už a.a. Albiną Tautkevičių.

Tradicionis mažlietuvių šiuipyns šiemet rengiamas vasario 5, antradienį, 7 v.v. LN Vytauto Didžiojo mėnėje. Jaunesnės kartos mažlietuvių maloniai kviečia visus tautiečius nepraleisti progos pasiskandininti šiuipyniu su visais priedais, paruoštu pagal senus lietuvininkų receptus. Rengėjos uoliai tęsia ir puoselėja senas mažlietuvių tradicijas, suteikia torontiečiams progą kartą per metus pasigardžiuoti savitais patiekalais, pabendrauti su senais draugais ir susipažinti su naujais tautiečiais. RBL

Išganytojo parapijos žinios

• Šį sekmadienį pamaldos su Šv. Komunija 11.15 v.r. Vyks sekmadienio mokyklos pamokos ir po pamaldų konfirmantų pamoka bei Moterų draugijos susirinkimas.

• Vasario 10, sekmad., pamaldos įvyks 9.30 v.r., nes anglų parapija rinksis į savo metinį visuotinį parapijos susirinkimą.

• Trečiadienį, vasario 13, 7.30 v.r. vyks parapijos tarybos posėdis Augusto ir Hertos Povilaičių namuose.

• Praeitą sekmadienį maldose buvo prisiminta Olga Timpaitė-Gražienė, mirusi sausio 23 d. Čikagoje, sulaukusi 85 m. amžiaus. Buvo palaidota sausio 28 d. Paliko liūdinčius Čikagoje sūnus Gintarą ir Laimą; seseris – Elytę Šneiderienę Floridoje; Toronte – Jadvygą Miliauskienę ir Almą Stukienę bei pusės seserę Rūtą Žilinskienę.

Lietuvių Namų žinios

• Sausio 27 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 125 svečiai. Pietų metu budėjo LN revizijos komisijos nariai G. Kobelskienė ir E. Stravinskas.

• LN valdybos posėdis – vasario 6 d., 7 v.v. seklyčioje.

• Vasario 3, sekmadienį, 1.30 v.p.p. LN seklyčioje bus rodomas spalvotas filmas *Vilnius istorijoje ir naujoje Europoje*. Filme – senamiesčio vaizdai, Gedimino bokštas, Aušros vartai, šventovės. Paaikškinimai – angliskai.

• Vasario 9 d. LN didžiojoje salėje įvyks Valentino dienos šokiai. Šilta vakarienė su vynu, loterija, nuotaikinga programa; šokiams dainuos POP muzikos žvaigždė iš Lietuvos Džordana Butkutė. Bilietai platinami LN ir abiejose parapijose, info tel. 416 892-4323.

• Bare "Lokys" galima stebėti tiesiogines sporto, pramogines bei informacines Lietuvos televizijos transliacijas. Dėl platesnės informacijos, programų tvarkaraščio ir laiko skambinti į LN raštinę, tel. 416 532-3311 arba į barą tel. 416 534-8214.

Slaugos namų žinios

• Slaugos namams \$60 aukojo S. Rizek. Nuoširdžiai dėkojame už aukas, kurios priimamos Toronto Lietuvių Namų raštinėje, Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba siųsti tiesiog adresu: Labdara, 1573 Bloor St.W., Toronto, ON.

Maironio mokyklos žinios

• Dėmesio! Pagal TCDSB tvarkaraštį vasario 16-tą dieną bus "Šeimos diena", todėl nebus pamokų.

• Šešiasdešimtmečio sukaktuvinio metraščio viršelio konkurse dalyvauja šie mokiniai: Rasa Aleknavičiūtė, Lucas Byra, Brendan Butrimas, Rasa Gaulia, Nida Nausėdaitė, Makana Malinauskaitė-MacLean, Milda Miškinytė, Diana Pečiulytė, Indrė Ramanauskaitė, Vytautas Šimkus, Justin Turūta, Arnoldas Valuntonis ir Daina Vilkelytė. Sveikiname dalyvius – linkime jiems sėkmės. Živilė

ATIDUODU 14 laiptų aukštumo "stair-lift" mašiną. Skambinti Aleksui tel. 905 625-2412.

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, "plumbing" darbus. Skambinti Algiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

MONTREAL

Montrealio veikėja Danutė Staškevičienė 2007 m. gruodžio mėnesį atšventė 80-ąją gimtadienį šeimos apsuptyje. Nuotraukoje – ji su sūnumis ir dukterimis Ntr. L. Staškevičiaus

Aušros Vartų parapija

Gavėnios rekolekcijos. Šių metų Gavėnios rekolekcijas ves Kauno Šv. Dvasios (Šilainių) parapijos klebonas kun. Emilis Jotkus. Rekolekcijų data – 2008 m. vasario 10 d. 11 val.

Užgavėnių blynų balius. Kviečiame visus dalyvauti ir praleisti linksmą popietę su šeimomis, tarp draugų ir pažįstamų. Kviečiame visus atvykti su kaukėmis, kad padėtumėm Kanapiui nugalėti Lašininį ir išvartyti žiemą. Premija – už geriausią kaukę suaugusiems ir vaikučiams. Pasiruoškime Gavėnios pasninkui, pasigardžiuokim ir pasmaguriaukim gausiomis vaišėmis: blynais, alumi ir pyragais – Petro Paulausko virtuve. Pasi-linksminkim su dainom, žaidimais, mįslėmis ir šokiais. Išbandykime laimę loterijoje. Įėjimas 15 dol. (vaikams nemokamas). Data: 2008 m. vasario 3 d. 12 v.d.

Metinis parapijos susirinkimas įvyks 2008 m. vasario 24 d., po 11 val. šv. Mišių. DS

Šv. Kazimiero parapija

Šeštadienį, vasario 9, 5 v.p.p. Gavėnios rekolekcijas ves kun. Emilis Jotkus iš Kauno. Išpažinčių bus klausoma nuo 4.30 v.p.p.

Šv. Kazimiero atlydai ir pietūs įvyks sekmadienį, kovo 2, po šv. Mišių. Pietūs – \$25 suaugusiems. Bus loterija. Kviečiame visus atsilankyti.

"Auksinis ratelis" rinksis ketvirtadienį, vasario 7, po žiemos atostogų. Visi pensininkai kviečiami.

Šv. Onos draugijos susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 17. Narės prašomos atsinešti draugijos knygutės ir užsimokėti narės mokestį. Bus kavutė. VL

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ
PRENUMERATORIAMS:
jeigu savaitraščio pristatymas vėluoja daugiau kaip 3-4 dienas, pateikite savo adresą KANADOS PAŠTO BENDROVEI telefonu 1-800-267-1177 arba el. paštu, tinklalapyje www.canadapost.ca (pasirinkite Resources skyriuje "Contact us", tada "General Customer Service")

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 val. Labai gera kokybė. 416 503-1687.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) šokiadieniais, darbo valandomis.